

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Tanítóknak egész évre . 2 frt.
" fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisor térfogata 6 kr.
Bélyegdij minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Pünköst ünnepén.

Az egyházi évkör eme legragyogóbb ünnepe, mely rendszerint a tavasz derekára esve, nyíló virágokkal, tündöklő napsugárral áll élénk, sok tekintetben elűt az egyházi év többi ünnepeitől. A többi ünnepeken a keresztény vallás a Jézus személyéhez kötve, az ő élete, szenvedése és megdicsőülésére való vonatkozásában jelenik meg, mintegy áthatva és uralva azt rendkívüli egyéniségével. Az eddigiekben a tanítványoknak igen jelentéktelen — sőt sok tekintetben diestelen szerep jut. — A pünköst ünnepe azonban lényegesen megváltoztatja a képet — a Jézus egyénisége háttérbe vonul, felhő takarja azt el nemesak a tanítványok, hanem az egyháztörténet szemei elől is s a kereszténység mint életelv lép előtérbe és pedig — a benne rejlő intenzív erőnlét fogva — hatalmasan nyilatkozik meg az első pünköst ünnepén, mint egy sebeseen zúgó szélnek zendülése, mely erejének öntudatában s meggyőződve a felől, hogy egy világholdogító eszme birtokában van, nem rejti önmagába a boldogság drága kincseit, hanem igyekszik szétszórni azt az egész föld kerekén: hadd boldoguljon, hadd üdvözlődjön benne és általa más is, hiszen az a krisztusi életelv — az egész népnek örömevé lenni van hivatva, igen, az az ige, mely eddig a Genézareth tavanak, a Jákób kutjának, a vendégszerető Bethaniának, a békés Kapernaumnak vagy a Tábor hegyének félreeső esendjében hangzott el, utat keresve és törve a tudatlanságban silylő alsó néposztály, a halászok és vámszedők szívének kietlen vadonában, — most egyszerre testben jelenik meg, alakot ölt magára, intézménnyé válik, egyházzá lesz, megkezdve a vetést az emberi szívek feltört földjén és pedig oly sikerrel, hogy mindjárt az első magvetés után 2000 lélekben indul meg az új élet csirája s megalakul a küzdő, harczó, intézkedő egyház első zászlóalja. Az eddig jelentéktelen szerepet vivő tanítványok, a Jézusra vonatkozó remniscentiák erős nyomása alatt, tudatára jutván hivatásuknak,

T Á R C Z A.

Kis beteg asszony.

Irta és felolvasa a május 7-én tartott műestélyen Rimaszombathban: Bársony István.

Nyaryl a fiatal beteg asszony.

A városban olyan nagy a füst, a gőz, a por; ha az utcára megy, szemetet és nehéz levegőt léleklizik be; ha otthon kinyitja ablakát, a szomszéd konyhájának a rántását érzi mindjárt; az utca felől is mindenféle nehézság száll be, amint javítják az aszfaltot, vagy ha lehordja a szél az alacsony kémény közszenfűstjét . . .

Ki kellett mennie, különben megfulladt volna. Azt mondta az orvos, de úgy érezte ő maga is.

Jaj be nehezére esett pedig! A betegség, a láz, a fájó köhögés csak a testét kínozza; de az, hogy ott kellett hagynia kicsiny fészket s a fészkeben a párját: meggyötörte nagyon a lelkét is.

A párja? . . . Erős nagy ember, jó étvágyú és jó álmu, a kit nem nagyon érdekel a virág, a napsugár s a falusi élet sok esendes gyönyörűsége; zaj és eleveség az, a mire éhes; nem érzi a testét, mert csupa egészség; meg sem érti, hogy lehet valaki mindég olyan ványadt, olyan göthős, olyan patikamoly.

Pedig szereti az asszonyát a maga módja szerint. Hisz nem lehet azt elfelejteni, ami valaha volt. Mikor olyan édes, piros menyecske megöleli az embert: érezni két karja szorítását akkor is, ha csak támaszkodásra jó már az a két kar. Az emlékezés nem engedi hamar meghalni a gyönyörűségeket; kérődzik rajtok a szív akaratlanul. A sápadt arezon ugyanaz a rajongás ömlik el, a keskeny ajk most is csak úgy remeg, ha a szerelmes szív egy csókban üzen általa valamit annak, a ki minden ezen a világon; pedig régen volt, mikor az első üzenetek czukrát érezték.

De azért szereti az ember az asszonyát igazán. A vért adná érte; megörlőne, ha elveszitené. — Nem is gondol arra, úgy összeszoktak, úgy megértik egymást, hogy nem lehet ennek vége soha. Az asszony

kilépnek az ismeretlenség homályából, a cselekvés terére lépnek és pedig már egyenesen a forrongó társadalmi élet kellő közepébe, Jeruzsálem piaczára, midőn az telve van az ország minden részéből összegyűlt ünneplő sokasággal, elszántan arra, hogy bármi következék is, ők tiszteletet fognak szerezni a megfeszített Jézusnak, beállítják a keresztjét az emberék szívébe.

Elszántan, lelkesedve fognak a világ reformmunkájához, de nem fegyverrel, nem vérszomjazó sereg élén miként Muhamed, hanem hálóval, apostoli vándorpálcával s a hódítás őseredeti fegyverével a tanítással, a szólással, rábeszéléssel és példaadással, mert a keresztény vallás nem életet venni, hanem életet adni van hivatva; ez nem kívánja senkinek halálát, hanem megteremtését és életét; ez nem erőszakoskodó, sőt a hol nem szívesen fogadják, ott leveri még sarujának porát is, a hol a belőle sugárzó világosság és melegség, igazság és szeretet ekéje kösziklára akad, ott nincs mit keresnie, ott nincs élet, nincsen remény,

És ezek a vándor apostolok, micsoda feltételhez kötik a világreformot? Ehez az egyszerű követeléshez: térjete meg — legyetek új emberek, mert aki ujja nem születik, semmikép nem mehet be a mennyeknek országába. Addig hozzá teszik: keresztelkedjete meg a Jézus nevére! Tehát az új világha lépésnek nemesak lelki, hanem külső feltétele és kifejezése is van — és pedig a kereszténység. Egyszerű dolog, olesó szertartás, nem kell hozzá nárdus-olaj és drága balsam — maga a természet szolgáltatja hozzá a jelképes anyagot az egész föld kerekén a vándor apostoloknak.

Igy indult meg az az új élet a világban, a melynek mi már teljes birtokában vagyunk, sőt tán már megis úntuk, vágódva a régi görög és római istenekhez vissza, kiknek alakja és mythosza több ingerrel van az érzékiségre és képzeletre, mint a keresztény vallás, mely minduntalan a bűnökre való mementót s Isten szerint

jó, elnéző; az ember tud dolgozni, s ezzel engesztelt azért, hogy olyan cigányvér van benne; nyughatatlan, mindennel telhetetlen, egy kicsit szélesap is. Elni akar; a javát akarja mindennek, a napnak meg az éjszakának.

Most elváltak egy kicsit

Az asszony nyaryl. Egy kis parasztházban lakik, ablaka előtt kert, tele szegfűvel, napraforgóval; a kerten túl a mező. Nincs a faluban senkije. A jámbor parasztnak köszönnek neki, a postamester elküldi a levelét, ha van; a szegény kis beteg asszony olyan magára van ebben a csendességben. Nem jó lett volna a hegyek közt, az ő beteg tüdejének nagyon éles az a levegő; itt a napsugaras síkságon, a folyam partján, a hól fűzfát ringat a langyos szél s jegenyefa millió tengere tapsol: könnyebb.

Nem szabad korán felkelnie. A koránkelés meghúzza az izmokat; edz, de soványít, pedig minden grammoska izomért halálos vétek volna most. Hogy szeretne pedig a hajnali harmat rózsavízében megfürödni; kint szaladgálni a szinte ezüstös luzernában, a melyről szakad a harmat vize, ha megrázza a lépés! A pipi mind feléje futna, a mint kilép az ajtón; szárnyát verdesné előtte a kokinkindi had, úgy követelné a kakastejes kenyér morzsáit. Nem szabad, nem szabad! Minden olyan fényes már, mikor kinyitja a eseléd a zsalut; az eperfan verebek és seregélyek ezivódnak; hosszú rudas szeker veri az utca porát, nem látni, de messziről hallja, a ki ösmeri a zörgését, hogy üres.

S a kis beteg asszony hamar összekapodja magát, fúrge, ügyes kézzel szedi rendbe a haját, belelibben a könnyű nyári ruhába, mely gyöngéden óvja szétől, naptól . . . egy kis hideg tej a reggelije, még ott fehérlik az utolsó csöp az ajkán, s már siet, siet ki, a hajóhoz, a hömpölygő nagy vízhez, a merről várja azt, a ki az övé. Megálmodta, hogy jön. Róla álmodott megint mint rendszeren.

Ha az esti láрма, sürgés-forgás, esordajárás, esürhe-kocogás megszűnik s felültek a tyúkók a fára; lefekszik a paraszti ember s pihen. Nem szokás itt nagy sétákat tenni a holdvilágnál; csak a pásztor meg a esősz van valamennyire ébren, hogyne menne hát pihenni az, a ki beteg? De nincs olyan éjszaka, a melyik más álmod

való életet követel s ebből egy hajszálat sem enged senkinek, se tudósoknak, se tudatlannak, se gazdagnak, se szegénynek, mert minden nemzet-ségből csak az a kedves előtte, aki féli istent és igazságot cselekszik. Megnyugtatótunkra szolgál azonban, hogy az emberiség java-része velünk tart s az érett korban mind ott hagyják azokat a mosolygó, kaczer, tánczó istenalakokat s alázattal simulnak ahhoz az ismeretlenhez, aki szigorral, de szeretettel mondja: legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei atyátok tökéletes.

Térjete meg, keresztelkedjete meg a Jézus nevére; ez legyen a memento azok előtt is, a kik a felekezeti gyűlölség és culturharcz sötét földalatti szellemeit akarják neki uszítani a társadalomnak. A kereszténység egység, de nem egyformaság; egység a szeretetben, egység a láthatlan és mégis mindenütt látható Isten iránti hitben, de nem egyformaság a szertartásokban, jelképiségeken s a ki mégis erre törekszik — és pedig erőszakkal — az Isten ellen tör, aki különféleségekből állította össze a világharmóniát. Az Isten országa egy nagy élőfa, a melyen az ágak mindenkinek meg van a maga jogosultsága s egyik ág nem kívánhat magának több életnedvet mint a másik s nem kívánhatja azt, hogy a többi szárazjon ki, csak ő maradjon meg. Addig örülünk a kereszténység életfájának, míg teljes koronája van, mert csak addig remélhetjük azt, hogy képes az emberiség lelki szükség-eit kielégíteni.

Ruszkay Gyula.

Jelentés és meghívás.

A rimaszombati egy. prot. főgymnásiumban 1892. június 13—28. napjain tartandó vizsgálatok sorrendje:

Június 13. Hétfő, d. e. 7 órákor: latin I. oszt. — magyar III. oszt. — magyar és latin V. oszt. — német VII. oszt.

Június 13. Hétfő, d. u. 2 órákor: vallástan (ev. ref.) III. és IV. o. — 3 órákor: mennyiségtan VI. o.

Június 14. Kedd, d. e. 7 órákor: történelem III. o. — magyar és ásványtan IV. o. — görög és irod. olvasmány V. o. — 8 órákor: természettan VII. o.

Június 14. Kedd, d. u. 2 órákor: földrajz II. o. — számtan III. o.

hozna a beteg asszonyának. — „Jön! . . . jön! . . . a drága, az imádott. — Ha a kutya elvakkantja magát, megdobban rá a szíve: talán ő jön?! . . . pedig nincs ilyenkor vasutnak, hajónak járása. Mikor elszunyad, a patyolat párna esüskét odahuzza forró szájához, azt esőkolgatja ő helyette. Egy örök várás még az álma is. Ha mosolyog, akkor őt öleli, ha magában suttog, akkor vele beszél.

S reggel?

Az álma üzi, hajtja. Ma megjön, bizonyosan megjön! Oh, milyen édes lesz, ha messziről meglátja a hajón, s addig is, míg kiszáll s a nyakába borulhat, fehérkendős üzenetet lenget majd feléje. Milyen szép lesz az!

Elfutad, mire kijut a nagy vízhez; a hajó még nincs sehoh, még nem fodrozza a tükörvizet semmi erőszak. Nagyon szép sűrű fű van a parton, nincs annál bársonyosabb nyoszolya; a fáradt asszony lehull rá, mint egy kis fehér pille. Mögötte zúgnak, sóhajtoznak a nyárfák, gerlicze suhan el köztünk; messziről látni, hogy kalapálnak az ácsok a templom fedelén. A kopogás hangja nem hallik idáig.

Oh, bárcsak jönne! . . . Nem is lehet ezt így kiállani, elibe szeretne röpülni, felugrik és fut — fut a parton előre.

S a vizek hátán kivillan a hajó fehérsége. Észre se venni, a mi sötét rajta; mindene villog, a füst fehéren száll ki kéményéből, az árnyéktartó ponyva egy hófehér síkság messziről, a felkavart hullámok gyöngye fehér habba válnak.

— Jön! jön! . . .

Areza kipirul, rózsák teremnek rajta, mint régen. Szeme könybe lábad a gyönyörűségtől. — Oh miért nincs szárnya! Mért nem madár, mért nem pillangó! . . . csak oda, oda, hozzá! — Dobog a szíve, tele van édes sejtéssel a lelke. Az álom! . . . mikor ott érezte a karjai közt, mikor olyanok voltak, mint egy száron két virág! . . .

Lassu hajó! Alig tolja a vizet, csak a lármája nagy. A szörnyű paskolás helyett, a mit művel, inkább siklana végig a világon, mint a gondolat. Oh, csak őt hozza; akkor meg van neki bocsátva, — meg! . . .

Junius 15. Szerda, d. e. 7 ó. rajzoló geometria I. o. — állattan VI. o. — magyar és latin VII. o.
 Junius 15. Szerda, d. u. 2 ó. számtan II. o. vallás II. o. — állattan V. o.
 Junius 16. Csütörtök, d. e. 7 ó. magyar I. o. — rajzoló geometria III. o. — latin IV. o. mennyiségtan VII. o.
 Junius 16. Csütörtök, d. u. 2 ó. vallás II. o. német V. o. — görög és irod. olvasmány VI. o.
 Junius 17. Péntek, d. e. 7 ó. számtan I. o. — német III. o. — növénytan V. o. — magyar és latin VI. o.
 Junius 17. Péntek, d. u. 2 ó. latin II. o. — Rajzoló geometria IV. o. — politikai földrajz VII. o.
 Junius 18. Szombat, d. e. 7 ó. földrajz I. o. — természettani földrajz III. o. — német IV. o. — történelem V. o.
 Junius 19. Vasárnap, d. u. 4 ó. torna-vizsgálat és vívás.
 Junius 20. Hétfő, d. e. 7 ó. latin III. o. — történelem és mennyiségtan IV. o. — görög VII. o. — 8 ó. német VI. o.
 Junius 20. Hétfő, d. u. 2 ó. vallás I. és VI. o. — rajzoló geometria II. o.
 Junius 21. Kedd, d. e. 7 ó. magyar II. o. — vallás (ág. h. ev.) III. és IV. o. — Mennyiségtan V. o. — történelem VI. o.
 Junius 23. Csütörtök, d. e. 9 ó. Évzáró s néhai Dapsy Vilmos emlék-ünnepélye.
 Junius 24. és 25. Péntek, szombat, Magántanulók vizsgálata.
 Junius 27. és 28. Hétfő, kedd: Érettségi vizsgálat.
 Ezen szigorlatokra a t. szülőket, gyámokat vagy ezeknek helyetteseit, s általában a tanügynek minden őszinte barátját tisztelettel meghívom. — Rimaszombat, 1892. évi május 30-án.
 Bodor István, igazgató.

A koronázás negyedszázados évfordulója Gömör-megyében.

A megyei törvényhatóság részéről a jubiláris ünnepségek igazi koronája lesz mindenesetre a megyei küldötségeknek és Buda várában a nagy fogadás alkalmával a Felsőháznak bemutatandó hódolat. Megyei törvényhatóságunk ezen magasztos mozzanatnál bizonyára a többi törvényhatóságok közt egyik legelőkelőbb helyet fogja elfoglalni, mert megyénk traditionalis loyálisitása, az egész országban páratlanul álló erős megyei közönsége, a történelem színterén szerepet játszott előkelő magyar családok nagy száma, ezt biztosíthatják neki.

Mikor jeles főispánunk áldó szava el fog hangzani s koronás királyunk fejére le fogja kéri az ég áldását a nagy magyar nemzet dicsőségére, s ezt szemlélve szembe a királyi fogadtatást, mi gömöriek az ünnepelés legszebb momentumát fogjuk ebben látni.

A megye közönsége egyébként a hódoló feliratát albumszerű díszkötésbe foglaltatta, a mely remek kivitelével Budapesten készült a Marton cégégnél.

A gyönyörűen szerkesztett felirat véglegesen megállapított szövege a következő: (kívül):

„Ő császári és apostoli királyi Felsége, dicsőségesen uralkodó Első Ferencz József, Magyarország apostoli királyává történt megkoronázása 25-ik évfordulójának országos megünneplése alkalmából Gömör- s Kishont törvényesen egyesült vármegye közönségének legalázatosabb hódolatteljes üdvözlő felirata.“

(A felirat szövege):

„Császári és apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Nemzetünk történelme sokszorosan tanúságot tesz arról, hogy sorsát nem a véletlen intézi.

Maga ázsiai ivadék, helyet kellett hogy hódítson

Várja, várja, hogy szinte remeg belé, mintha ragadna róla a varázs láza a levegőre, a falombra, mindenre. Pajkos süvölvény szellők futnak el mellette a vízre, a hajó felé; az égbe nyúló nyárfák is mind arra hajlongnak; valami varázslata van ennek a nagy és igaz epekedésnek.

Nagyot reccsen a hajó-híd, oldalba üti a lecsendesülő kolosszus, a mint szeliden hozzádörzsölődik; megkötik a hajót s kiszáll belőle egy-két utas.

A fehér asszony olyan lelkendezve keresi az övét; ott kell lenni, hiszen megálmodta.

Egyszer csak nincs a hajón senki; mindössze a kapitány fehér kabátja látszik a kormányról, a legénység elszédült, egy pihenő vízi szörny nézett a hajó, mely mozdulni sem képes a saját erejéből.

A kis sápadt asszony egy cseppet még jobban elhalványodik. Köny ragogy a szemében s belül úgy szorítja valami, úgy ingerli kegyetlen éles köhögésre.

Nem jött! — megint nem jött! . . .

Holnap!

Ezt mondja, ezt igéri minden éjszaka a családok álom. S a kis beteg asszony fut-fut mindennap a hajó elé és örömpesztve várja, egyre várja . . .

Igy volt tegnap, — így lesz holnap . . .

A kövek is tudják már, mikor végigsiet a parti kavicson, utána gördül a békasó. A nagy várás ereje megdelejezte egész lényét, s ebben a delejességben hatalmas vonzás van.

A ki látja, a ki a közelibe kerül, az megérzi ezt a különös erőt, a mi a szánakozó szíveket mind oda huzza hozzá.

Othon a kotyogó tyúkok, mintha megkérdenék tőle: „ej no, hát még ma sem?!“ — A felhő, mikor elfut fölötte, ráhullatja könnyét; — a napraforgó bólint neki: „gyere ide, majd én vigasztallak!“

Az egész világ, a mindenség, a letarolt mező mind azt sugja neki, biztatva, vigasztalva: „holnap!“

S a sápadt beteg asszony csak várja, egyre várja . . .

magának Európában, hogy azt megvédje az ismétlen betörő Ázsia ellen.

Pogány a pogányok között megismerkedik Jézusnak Istentől eredett tanáival, és koronája apostolivá avatja mindenkor királyát.

Patriarchalis fejedelmi szervezetből, a hűbér-rendszer tengerében alkotmányos királyságot alapít, melynek erősségein belül az emberiség legszentebb elveinek, a köz- és egyéni- a politikai és vallás szabadságnak biztos otthona nyílik.

Hódítóból béke ápolóvá, ellenségéből megbízható fegyvertársá lesz, — duló harcok után a haladás és fejlődés békés munkássá válik.

Kezdetől pedig egyenlően és változatlanul kifejtett egy és ugyanazon érzelm: a lángoló hazaszeretet, alkotmányos szabadságához való kiolthatlan ragaszkodás és koronás királyához törhetlen hűség vezérli.

Nem a véletlen munkája volt az, a mi az 1867. évi koronázást megelőzte.

Köztudattá kellett érlelni azon alapigazságnak, hogy Magyarország a dicsőséges uralkodó háznak csak akkor és addig képezheti törhetlen hűségben biztos támaszát, míg a nemzet alkotmányos szabadságának háborítlan birtokában azon eszmében, melyet reá nézve Szent István koronája képez, meg nem zavartatik.

Azon megrázkódtatás után, mely hazánkat a koronázást megelőzőleg érte, a nemzeti fejlődés és haladás nagy munkájához a béke áldása mellett kiváltképpen szükség volt arra, hogy Apostoli Királyi Felséged bölcsessége, kegyes jóindulata, szilárd alkotmányos érzülete vezesse és vezérelje a nemzetet.

Nemzetünk sorsát mindenkor vezérelő Gondviselés kegyességéből beteljesült legbensőbb ohajtásunk: Apostoli királyi Felséged megkoronázásának 25-ik évfordulóját hazafias lelkesedéssel megünneplhetjük.

Hálás szívvel, legbensőbb hazafias érzülettel igyekeznünk felhasználni ezen ünnepélyes alkalmat, hogy mint a nemzet-testi alkotmányos tagja öröklött törhetlen hűséggel tegyük le alattvalói hódolatunkat apostoli királyi Felséged legmagasabb trónjának zsámolyánál azon legmélyebb, bensőnkől fakadó áhítatos kívánsággal; hogy: Császári és apostoli királyi Felségedet Isten sokáig éltesse!

Uralkodását tegye áldásossá és jóban a nemzetre örökké emlékeztetessé Szent István, Nagy Lajos és igazságos Mátyással egy sorban!

Kik egyébiránt legmagasabb királyi kegyelmébe és kegyességébe ajánlottak, legalázatosabb hódolattal elhalunk.

Kelt Rimaszombatban, 1892. év május hó 10-ik napján tartott rendkívüli vármegyei közgyűlésünkben.

Császári és apostoli királyi Felségednek legalázatosabb alattvalói:

Gömör-Kishont t. e. vármegye közönsége nevében:

Bornemisza László, alispán.“

Maga a méltó ünnepelés megtartására a megyei hatóság megkereste az összes lelkészeket s iskolákat, hogy a koronázás évforduló napján ünnepélyes istentiszteletet s illetve iskolai ünnepélyeket rendezzenek. Banderistáinkról már megemlékeztünk, ugy a küldöttség tagjairól is, szereplésüket a jubileumon figyelemmel fogjuk kísélni.

Az ünnepélyre vonatkozó megindult mozgalmakról a hozzánk küldött értesítések alapján a következőket adjuk:

Rimaszombatban a koronázási ünnep negyedszázados évfordulóját a város lelkes polgársága méltó módon fogja megünnepleni, a lakosság érzelmének külső kifejezése az épületeket feldiszi, este fényes kivilágítást rendez, a középületekre nemzeti színű lobogót tűz, a felekezetek pedig ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartanak a következő sorrendben: a református templomban reggeli 7 órákor; alkalmi imát mond: Terhes Pál ref. lelkész, az ág. ev. templomban 8 órákor Glaufer Pál ág. ev. lelkész tart hitközönlöt. A róm. kath. templomban 9 órákor veszi kezdetét a nagy mise, melyen Mészáros Bálint plébános nagy segédlettel celebrál. Az izr. templomban — melyet ez alkalomra feldiszi — a hitközönség előjáróságának testületi részvétele mellett 10 órákor tartják a hálaadó istentiszteletet. Magyar ünnepi szónoklatot Singer S. Leo főrabbi tart. A főgymnásiumban d. e. 11 órákor kezdődik az ünnepély, melyen dr. Veres Samu főgymn. tanár tart ünnepi beszédet. Ez ünnepségeken a közhivatalok és testületek teljes számban részt vesznek; — a város közönségéhez pedig ez alkalomból Szabó György polgármester a következő felhívást intézte:

Felhívás.

802. szám. — Dicsőségesen uralkodó I-ső Ferencz József, Magyarország apostoli királyává lett megkoronázásának 25-ik évfordulója — június hó 8-ikán telik be.

A felkent személye iránti törhetlen hűség, változatlan alattvalói hódolat, állandó szeretet és ragaszkodásunk méltó kifejezéseül — a képviselőtestület azon egyhangu határozatot hozta,

hogy ezen közünnep alkalmából gyuljanak ki az öröm tüzek, — városunk öltön dísz, — járjunk mindannyian az isten házába, dicséret és dicsőséget zengeni annak, ki örömünknek beteljesedését megengedte.

Ezen határozat végrehajtásául bizalommal fordulok városunk lakosságához, felkérve, hogy június hó 7-ikének esti 8 óráján lakásaik ablakait mindannyian kivilágítsák, az örömnapon házaikat feldiszi, a nemzeti lobogót kitűzni, s a felekezetek által tartandó hálaadó isteni tisztelőten, a városi előjárósággal együtt részt venni szíveskedjenek.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város képviselő testületének 1892. évi május hó 23-ikán tartott üléséből. Szabó György, polgármester.

A helybeli községi elemi és polgári leányiskola a koronázási jubileumot következőleg ünnepli meg: 7-én délután kirándulás a szabadba, társasjátékok rendezése; 8-án délelőtt isteni tisztelő, a növendékek tanítóik vezetésével saját felekezeti templomaikba mennek. Isteni tisztelő után iskolai-ünnepély a polg. isk. első osztályában, mely alkalommal hazafias összhangozatos énekek adatként elő, alkalmi beszéd tartatik, 9-én tanulmányi kirándulás Lükérre, a polg. isk. III-ik és IV-ik osztályú növendékeivel.

Jolsván a lakosság szintén fellobogózza az épületeket az ünnepélyes alkalmából a város hazafias közönségével együtt az ott állomásozó honvéd zászlóalj ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a hozzánk érkezett meghívó szerint következő:

Június 7-én: A városi elemi iskolák tavaszi mulatsága, ünnepélyes kivonulással a szabadba, egybekötve társosmulával.

Június 8-án: Hálaadó isteni tisztelő 8 órákor az evangélikus, 9 órákor a róm. kath. templomban; az isteni tisztelő alatt a honvéd dalárda énekel. — 10 órákor az elemi és ipar iskolai ifjúság ünnepélye a városi fogadó nagy termében. — 11 órákor a honvédzászlóalj kivonulása a lipovai lőterre — Délután 3 órákor: Diszlovészet, versenyfutás s egyéb mulattató játékok díjjakkal egybekötve. Léggömbök felbocsátása, stb. — A szabadban oszonna. — Este 8 órákor tűzijáték; 9 órákor várostrom, görög tűz megvilágítása mellett. — 9—10 óra között a város kivilágítása; majd lampionmenet és térzene a templom téren. — Táncmulatság délután a löveldeben, este a fürdőken — Szünetek alatt a honvéd dalárda közreműködik.

Nagy-Röcze r. t. város loyális társadalma az örömnapot a beküldött meghívó szerint ezzel a programmal ünnepli meg:

Június 7-én: 1. Délután 4 órákor a polgári és kereskedelmi középiskola növendékei által tartatik a városi terén egy díjkiosztással egybekapcsolt tornaverseny, versenybírák közbejöttével. — 2. Este 8 órákor a város kivilágítása, térzenével.

Június 8-án: 3. Délelőtt 7^{1/2} órákor hazafias ifjúsági ünnepély a város nagy termében. — 4. Délelőtt 8^{1/2} órákor hálaadó istentisztelet minikét templomban. — A férfiak gyülekezése a városház termében. — 5. Délelőtt 11 órákor a polgári és kereskedelmi középiskola ifjúságának kivonulása a fürdőbe, ott az ifjúság tavaszi mulatsága. — 6. Déli 1 órákor társas közeled; a hölgyek részvétele is kéri. — 7. Délután 5 órákor táncmulatság. — 8. Éjjeli 11 órákor tűzijáték.

A meghívón a szomszéd városok részvételét is kéri a rendezőség, s tudatja, hogy ebédjegyek Dedinszky Gyula urnál válthatók. — Az ünnepély napján a várost lobogókkal díszítik. X

Helybeli hírek.

Hirlapirói látogatás. Janesó Dezső, a legnagyobb magyar lapnak az „Egyetértés“-nek segédszerkesztője mult pénteken — május 27-én — Budapestről átrándult hozzánk Rimaszombatba, s egy egész napot töltött városunkban, melynek minden nevezetesebb alkotását élénk figyelemmel szemlélte meg. Janesó úr lapunk szerkesztőségének régóta jó barátja s ez alkalommal kedves vendége volt, és nemitkolt meglepéssel nyilatkozott városunk fejlődése és haladása felől. Megszemlélte a „Gömör-Kishont“ szerkesztőségi irodáját és nyomdáját is, és kilátásba helyezte, hogy legközelebb, ha hirlapirói kötelmei egy kevés szabad időt engednek neki hasonló excursióra, újra eljön hozzánk, és valamelyik hétfői szerkesztőségi ülésünkön személyesen is tanuja lesz annak, hogy miképpen útjuk mi rámba szerény kis lapunkat a „Gömör-Kishont“-ot. Hozza Isten minél előbb!

△ Esküvők. Benkovics Vilma kisasszonyt Benkovics Pál kir. törv. jegyző bájos és kedves leányát f. hó 2-án lapunk megjelenése napján vezeti oltárhoz Rózsásy Gyula dr. előnyösön ismert fiatal ügyvéd. — Bródy Rózsika és Gömöri Miksa f. hó 5-én d. u. 1 órákor fognak egymásnak örök hűséget esküdni a rimaszombati izraelita imaházban. Esküvő után a fiatal pár nászútra indul.

△ Zelenka püspök Rimaszombatban. A helybeli főgymnásiumban június hó végén tartandó érettségi vizsgálatokon újabb hírek szerint nem Markó Sándor roznói kir. közjegyző, hanem Zelenka Pál ev. püspök fog elnökölni.

§. Fadallah-el-Haded Mihály es. és kir. őrnagy, debreczeni mentelepi parancsnok, itt városunkban járt, hogy a szabadkai mentelepet inspiciálja.

× Katonai egészségügyi szemle. A helybeli tüzérezütegosztály egészségügyi állapota felett tartott szemlét a napokban Fischer Hermin I. oszt. főörzörös, a VI.

hadtest egészségügyi főnöke Kassáról. Megtekintette a kaszárnyaeépületeket s a betegen fekvő katonákat, és másnap tovább utazott.

Festői csoport. A Jánosiban nemrégiben rendezett jótékonycélú jelmez-estélyen megjelent szízes társaság tagjai közül 14-en — hölgyek és urak — megörökíteni kívánták az estélyen oly nagy feltűnést keltett szép jelmezüket, Andrassy László helybeli jónévű fényképezőnk-nél egy csoportképben lefényképeztették magukat. A művész feladata, tekintve a szép hölgykoszorút, meg volt könnyítve, és a festői csoportot olyan — minden ízében kitűnően sikerült képből örökítette meg, hogy a kép méltán kelt városszerzte feltűnést.

Dr. Richter Aladár fiatal tudósunknak, ki jelenleg Párisban Bureau híres botanikus laboratóriumában dolgozik, közelebb egy nagyobb — latin nyelven írt — dolgozatát fogadta el a tudományos akadémiánk, s az kiadásában meg fog jelenni. Ugyancsak az akadémia bizta őt meg a berzetei és esztereki hegyláncz flórájának tanulmányozásával s e czéleből neki száz forintot utalványozott. Ez már a második akadémiai megbízás, mely tudósunkat érte. — Irja egy magánlevélben, hogy Munkácsyt meglátogatván, szerencsés volt Neuillyben levő atelier-ében láthatni azt az óriási képet, melyet nagy hazánkiai a parlament-épület számára fest. E látogatásról különben — mint írja — részletesebben ő maga fogja értesíteni lapunkat. Dr. Richter e hó 18-án Londonba utazik és Brüsszel, Dijon, Lyon, Genf, Lausanne, Bern, Zürich, Innsbruck és Münchenen keresztül július végén érkezik köztünkbe.

§. A Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete vagyoni állása a tisztikar által 1891. május 1-től 1892. május 1-ig összeállított kimutatása szerint a következő: Bevétel 2238 frt 26 kr., kiadás 2238 frt 26 kr., vagyoni állapot 1891. május 2-én 15,541 frt 01 kr., vagyoni állapot 1892. május 1-én 15,793 frt 50 kr. A kimutatást alájegyezték: Bornemisza Lászlóné elnöknő, Molnár Józsefné alelnöknő, Kern Adolfné igazgatónő, Baksay István egyleti titkár, Terhes Pál egyleti pénztárnok.

× **Térzene a Széchenyi-kertben.** Csütörtökön, m. hó 26-ikán tartotta meg a Palócz Kálmán kitűnő zenekara az első térzenét a Széchenyi-kertben. A gyönyörű magyar nóták andalító hangja mellett fel-alá hullámozt a körzömben és azon kívül városunk hölgy- és férfi előkelősége. A hölgyek a napsugár heve előtt gyönyörű, de díszes nyári toilettekben a terebélyes fák hűs árnyékába kerestek menedéket, s a válogatott talpalá valók ütemei ugyancsak ingerelték a tovalebegőket egy-egy fordulóra. Nem is volna rossz, ha a csütörtöki kerti zenét a fiatalság — már a hölgyek szórakoztatása czéljából is — egy kis ugrálással kötné egybe. — Egyben értesítjük a közönséget, hogy a legközelebbi térzene a Széchenyi-kertben holnap pénteken 7—8-ig tartatik.

× **A szabadkai vízvezeték** hivatalos átadása mult hó 30-án ment végbe a városi testület képviselőinek, a hivatalos kiküldöttségnek, s a kiküldött szakértőnek Barcza Károly kulturmérnöknek közbenjöttével. Az átadáson Knúth budapesti vállalkozó, a vízvezeték tervezője is megjelent. A kiküldött hivatalos bizottság a vízvezeték berendezését és felszerelését teljesen kifogástalannak találta, s az átadás akadálytalanul a szokásos formalitások mellett megtörtént. A városi hatóság képviselői nevében Szabó György polgármester vette át a kész vízvezeték teljes felszerelésével együtt, s nyomban hivatalosan átadta a méntelep osztályparanesnokságának.

Majlisi helyiség létesítése a szabadkai erdőben. Mint halljuk városunk derék erdésze Molezer Gyula tervbe vette, hogy a szabadkai erdő utmenti részét a kor igényeinek megfelelőleg stilszerűen rendezi be tavaszi mulatságok részére. Üdvözljük a kezdeményezést. Rimaszombatnak nagy szüksége van egy alkalmas kiránduló és mulatságtartó helyre. A Szécsényi-kert kiesiny, hogy egy-pár száz embert befogadhasson. A szabadkai erdő nem elég alkalmas. Kevés az árnyék, nincs fedett helyiség, hova legalább a hirtelen eső elől menekülni lehetne, a táncz helyiségek elkészítése évről-évre sok pénzt és eleven falgalyat igényel. A terv igen helyes — de pénzbe kerül; reméljük azonban, hogy a város e kis áldozatot szívesen meghozza saját lakóinak, illetve önnön magának!

× **A rendőrség razzijája.** Városunk rendőrsége dícséretre méltó, éber figyelemmel kíséri azokat a könnyűvérű konyhahölgyeket, kik az esteli mosogatás után a helyett, hogy a nappali munka fáradalmait kipihennék, ugyancsak sietnek a katonai mulatóhelyekre, hogy oldal-fegyveres szeladonjaikkal élvezék meg a holdvilágos nyári éj kellemét. Derék rendőrségünk azonban annyira figyelmetlen, vagy inkább tapintatos, hogy az ilyen édes perczeket megzavarja s az engedély nélkül kimaradó donnákat becses pártfogása alá veszi. Így történt, hogy a mult héten két ízben is több szerelmes leányzó édes ömlengésére a vízhangot a kedves vagy a holdvilág helyett egy-egy rendőr adta meg, s 7—7 ilyen könnyűvérű leányzó került a rendőrség oltalma alá. Ugy halljuk, hogy hasonló razzijákat a rendőrség gyakran fog tartani; az erkölcsök megjavítását pedig ez lényegesen elő fogja segíteni.

Meghívó. A rimaszombati eszmadia iparos ifjuság hétfőn, június hó 6-án a Széchenyi-kertben a „Tompaszobor” javára táncmulatságot rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja — a rendezőség. — Belépti-díj 30 kr. — Kezdeté délután 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság vasárnap június hó 12-én tartatik meg.

* **A rimaszombati iskolák majálisa.** Az egyesült protestáns gimnázium, a községi, polgári, elemi leány és fiúiskolák ifjusága május hó 25-én tartotta meg majálisát, melyről már lapunk mult számában is megemlékeztünk. Orbán napja volt; és ... rossz hire daczára, Orbán igen jól viselte magát. Már kora hajnalban pergett a sok dob, szólt a zene. Élénk képet öltött magára a város. Érdekes volt a kivonulás. Előre ment a gimnázium ifjusága temérdek zászlóval, zeneszóval. A polg. iskolánál megállott a menet, hol a leánykák felkioszorúzták a zászlókat; volt ott annyi koszoru, hogy a dobosoknak még a nyakukra is jutott. Ezek korán jutottak rózsálavák alá; egy némelyik mikorra kiért, akár megfölheltett a saját dícsősége-szülte párjában. Ezután a községi fiúiskola következett, végül a lányok jöttek ünnepélyes méltóságjeljes, lassu keeses léptekkel. Boldog ifjuság! az erdőben a dél-éltől társasjáték rendezésével mullott el. Majd fel-fel

hangzott egy-egy élénk öszhangzatos enca... fogat-fogat után érkezett. Már a 11 órai pörköltnél 30 teríték helyett a 60 is kevésnek bizonyult! Délben a növendékek közös étkezése ragadta figyelemre a sokaságot; érdekes volt nézni a sok mosolygó képű apróság, hogy ironkodott, pironkodott és ... hogy maradt ében! Nem azért mintha nem lett volna mit ennie ... de hát sor ám az, mikor a tanítónéikék magok találtak fel és száz meg száz ember nézte őket ... Ezután a mintegy 150 terítékű közös ebéd következett. A rendezőség fáradott napokon át, de elismerést is aratott, még pedig méltán! Az ebéd jól sikerült, a kedélyes s fesztelentül mulató társaság egy része estéig maradt az asztalnál. Délután kezdetét vette a táncz. A kiesinyek az egyik, a gym. ifjuság s a nagyok a másik táncz helyen aprózták s ujráták meg a csárdást mindaddig, míg a rimaszombati „specialitás suba-subához, guba-gubához”-féle özsonna száz-felé nem osztotta az együtt mulatózó közönséget.

× **Az uszoda** hivatalos megnyitásának is elérkezett az ideje. A Széchenyi-kert árnyas lombjai alá menekültünk a tikkasztó hőség elől, bár a kertig vezető uton akkora porfelleg szállja meg tüdőnkét és egyéb légzési szerveinket, hogy méltán kikelünk az ösztönzőnek „tulságos kiméleése” ellen. Ezután legalább meg lesz az az élvezetünk, hogy az uszodában a jó hűs vízben lubiczkolhatunk. Napok óta hivatalos komolysággal s nagy szakértelemmel méregették a víz hőmérsékét az illetékes közegek, míg végre f. hó 1-én az uszoda átadott a közönség használatának. A bizottság falragaszokon tudatta ezt a város közönségével s közli az uszoda jegyek árát, valamint azt is, hogy az uszni tanulók Uthy Antal r. kath. tanítóval értekezhetnek a feltételek iránt. — Tüzereink pedig már napok óta barsogó trombitaszó mellett vonulnak ki az uszodába; miután a szakértő orvos a víz hőmérsékét alkalmasnak találta a fürdésre, nekik nem volt szükségés bevárni a hivatalos átadást.

§ **Stiglicz a vádlottak padján.** Nem a csesernyész kertek tarka-barka madaráról szól az ének, de azért elég jó madárról; annak kell legalább lennie, mert a kir. törvényszék a május 25-én megtartott végtárgyalás után hamis bukásban való bűnrészesség miatt 5 havi törvényszéki kalitka életre hívta meg Stiglicz Rudolf rimaszombati szabómestert, ki e mellett koresmáros is.

§ **Zsebmetszők.** A mult rimaszombati országos vásáron nagy sikerrel szerepelt zsebmetszők ügye még mindig szorgos vizsgálat tárgyát képezi a törvényszéknél. Eredményét azonban a vizsgálat érdekében még nem közölhetjük.

Beküldetett. „Midőn ezen kórházból, hová szomorú sorsom juttatott, hat hónap időköz után távozom, nem mulaszthatom el ez uton való hálás köszönetemnek kifejezést adni. Első sorban ezen kórház igazgatójának és segédorvosi személyzetének, kik oly páratlan szakavatottsággal és humanitással kezelték és bizonyára mindent elkövettek, hogy reménytelen szembajomon segítve legyen. Köszönetet mondok ezen kórházban alkalmazott irgalmas testvéreknek, kik a betegeket oly odaadással ápolják és végül köszönetet mondok ezen kórház Gondnokának, ki alkalmas, éjszót napjaimat oly nemes részvétellel igyekezett felderíteni! Nem egy szembeteg, ki sohasem látta a napvilágot, gyönyörködve a szép természetben, hálásan fogja emlegetni igazgató ur áldást osztó kezét; sokan kigyógyulva, mindegyik felülvélve és megvizsgálódva hagyja el ezen humanus intézetet és az Isteni gondviselésben való lehető megnyugvással hagyom el én is. Hála legyen mindazoknak, kik ezen közkórháznak nemes eszméjét megindították, és különösen hála legyen azoknak, kik ezen nemes eszme kivételéhez alapítványaikkal járultak, mert amint az jelenleg fennáll, a jelenlegi igazgató vezetése alatti összes személyzettel működik, az korunk legmagasabb színvonalán áll. Kiváló tisztelettel Rimaszombat, közkórház, 1892. június 1. aláztatos szolgálja Madarász Viktor.”

Köztisztaság.

Alig multak el a tavasznak dermesztő szelei, s ime mérsékeltnek nevezett éghajlatunk egyszerre a tikkasztó hőséget zudítja ránk és zsenge növényzetünkre, ugy, hogy a forró Afrika Saharájára képzelhetjük magunkat.

Es ilyenkor ha városunk utcáiban — s főleg a mellék- és zug-utczákban — visz el utunk; megüti szagló szervünket egy eddig nem tapasztalt szag — azaz bűz, mely a rothadó anyagokra emlékeztet azonnal.

S valóban, városunkról ilyenkor legpregnansabban kell tapasztalunk, hogy nem vagyunk még ott, a hol egy modern kulturvárosnak, egy vidék emporumának kell lenni, s hová minden erőnkől törekednünk is kell.

Sokan vannak, kik e sorokat idáig olvasva, már is ítéletet mondanak s magukban figyelmeztetnek egy madárra, mely nem éppen a legildomosabban szokott viselkedni a saját fészkevel szemben.

De megnyugtatom ezeket azonnal, mert kijelentem, hogy szándékomban sincs ezek miatt városunk intézőit váddal illetni, sőt rögtön kimondom azt is, hogy az im-már életbe léptetendő köztisztasági szabályrendelettel a rég óta érzett szükségnek lesz elég téve; feltéve, hogy annak végrehajtása a lakosság makaességán és hiányos tisztasági-érzéken hajtórést nem szenved.

Mert hiába minden törvény ott, hol a lakosság minden rétege ninesen áthatva a tisztaság érzékétől! Igaz ugyan, hogy a tisztaság fogalma is mindig relatív fogalom marad, példa erre a fehér ing és a fehér pikét mellény, mely ruhadarabokat egy hétnél tovább magunkon viselni nem tartjuk lehetőnek, míg a szürke alsó inget és a fekete mellényt nem átaljk nagyon is sokkal tovább viselni, holott ezeken is ép ugy rajta van a viselés idejének megfelelő mennyiségű szeny és piszok.

Ha azonban a köztisztaságról szó van, akkor lakásaink belsejét, udvarukat és az illető utczarészt kell, hogy értssem s így ezen területeknek tökéletes tisztaságát kell, hogy tartsam városunkban az elérendő czélnak.

Ezt azonban abszolút lehetetlennek tartom ideálisan megvalósítani addig; míg nincs olyan közvetlen közelben levő hely, hová a háztartás folyékony hulladékai önthetők legyenek, a honnan az magától el is távolodjék.

Itten természetesen Rimaszombat városának esatornával való ellátása van nyíltan említve, mely — legyen bár az a esatorna fedett vagy nyílt; de mindenesetre

szennelatlan anyagból, kellő lejtéssel épülve, mely — mondom — egy modern városnak elengedhetlen szükségletét képezi és fogja képezni mindig.

Vannak a kik erre azt mondják — és ezek közt igen tekintélyes férfiakat ismerek — hogy jó dolog a esatorna, de ott is rothadás van és bűzös lesz az is; tehát egészségtelen.

Erre azonban felhozom Budapestet, hazánk fővárosát, hol a már sok évtizedek óta fennálló esatornarendszert, bár most már rosznak találják; életvetni azonban még sincs eszébe senkinek sem, hanem új és jó esatorna-építés az, mire a főváros épen ez idő szerint már terveket készít.

— Igen, de nálunk nines vízvezeték sem, e nélkül meg hogy legyen a esatorna — vetik fel az ellenzők hívei.

Hát elég baj biz az is, hogy vízvezetékünk sincsen, de ennek hiányát a városunkban létező köz- és magán-kutak — melyeknek víze határozottan jó vagy legalább is nem egészségtelen, — igen jól pótolja.

Jó vagy pedig kevésbé jó kutakban azonban annyira bővelkedik városunk, hogy minden háztulajdonost bátran lehetne kényszeríteni arra, hogy az élte fekvő esatornarészt harmadnaponként vízzel tisztíttassa ki.

Azonban már is tovább jutottam, mint czéletem volt; mégis befejezésül e tárgynak szabad legyen azt a szerény véleményemet nyíltan kimondani, hogy az a városi képviselő testület, mely e tárgyban az alapvető munkát megteszi, hervadhatatlan érdemet fog magának szerezni Rimaszombat történetében.

Addig is azonban egyeseknek és összeseknek törekedni kell a czél felé annyiban a mennyiben lehet.

Udvaraink és házainkban ne türjünk, főleg a nyár idején, semmi rothadó hulladék anyagot, mert ezekben csak egy-egy ragályos betegségek nyujtunk kedvező tanyát, honnan a vígan futkázó gyermek és a ház padkjára telepedő felöltött csak a halálnak esiráját szivja tüdejébe; s pedig mi magyarok még most is oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmeznii.

(J.)

Vármegyei ujdonságok.

Özv. Baross Gáborné szül. Sipeky Karola urnő, Magyarország felejthetetlen nagy miniszterének özvegye, két köszönő levelet intézett megyénk közönségéhez. Az első levél, melyben az özvegy megyénk felirátában kifejezett részvétért mond köszönetet, következőleg szól: „Gömör-Kishont t. e. vármegye tekintetes Közönségének Rimaszombat. Fogadják hálás köszönetem nyilvánítását azon öszinte részvétért, melylyel felejthetetlen férjem elhunytá alkalmával, fájdalommat enyhíteni szivesek voltak. Budapest, 1892. május 18. Özv. Baross Gáborné.” — A másik levél pedig, melyben az özvegy a férje ravatalára megyénk közönsége által helyezett koszorút megköszöni, következő: „Gömör-Kishont t. e. vármegye tekintetes Közönségének Rimaszombat. Ama kegyeletes részvétért melyet felejthetetlen férjem ravatalára helyezett koszoru nyujtása által fannusítani kegyesek voltak, fogadják hálás köszönetemet. — Budapest, 1892. május 18. Özv. Baross Gáborné.”

Eljegyzés. Kálniczky Vilmt, a putnokvidéki hölgykoszoru egyik legbájosabb és legszellemesebb virágát a mult napokban jegyezte el menyasszonyul Palecskó Lajos műalmi tisztviselő Putnokon Áldás, boldogság kísérje a kötéző frigyét!

× **Árvagyám választása Jolsván.** Május hó 30-án vármegyénk szeretve tisztelt alispánja: Bornemisza László elnökle mellett Jolsva város képviselőtestülete közgyűlést tartott, melyen árvagyámnak Czibur Emil kereskedőt, a város egyik derék polgárát választották meg. Az előadói teendőkkal a városi képviselőtestület az eddigi előadót továbbra is megbizta.

× **A szomszéd Borsodvármegye** is fényes jubileumot ünnepel e hó folyamán: Báro Vay Bélának 25 éves főispáni jubileumát. Az ünnepségek rendezése Jelen Melzer Gyula alispán áll, s a jubileumon Gömörvármegye is fényes deputáció által lesz képviselve, melynek tagjait — ha addig megyegyűlés nem lesz — főispánunk elnökileg fogja kijelölni.

× **Szerencsétlenül végződött** az a baleset, melyről a nyert információk alapján megirtuk, hogy az illető munkásra nézve aligha válik végzetessé. Persely András 73 éves nagy-szuha lakost mult hó 24-én az itteni vasutállomáson egy vasuti kocsi odanyomott a rakodó falához. Külső sérülések nem voltak láthatók a szerencsés öreg emberen, — kit saját vigyázatlansága folytán ért a baleset, — de a belső sérülések oly súlyosak voltak, hogy a különben is gyenge szervezetű öreg mult hó 28-án Nagy-Szuhán meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Piaczi árak

Rimaszombatban, 1892. évi május hó 28-án tartot heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenkint
Tiszta buza	8.80— 9.00	6.75— 6.40
Feles buza	7.70— 7.90	5.50— 4.50
Rozs	7.70— 7.90	5.55— 5.05
Árpa	5.85— 6.00	3.65— 3.50
Zab	5.80— 6.00	2.10— 2.00
Kukoricza	0.00— 0.00	4.40— 4.30
Bükköny	0.00— 0.00	0.00— 0.00
Krumpli	0.00— 0.00	1.75— 1.50
Köles	0.00— 0.00	0.00— 0.00
Széna kötve	2.60— 0.00	0.00— 0.00
Takarmány szalma	1.60— 0.00	0.00— 0.00
Alom-szalma	0.80— 0.00	0.00— 0.00
Zsúpszalma	2.00— 0.00	0.00— 0.00

Befőzésre
alkalmas finom
zöld diót,
spanyol-meggyet és kajszin-baraczkot
5 kilós

esinos, fonott vesszőkosarakban **1 frt 26 kr.**
utánvét mellett küld

Hibján Sámuel utódai Nyiregyházán.

Ugyanott megrendelhető: a **befőttek készítését** ismertető munka, mely csaknem 300-féle befőtt czélszerű recipéjét foglalja magában. Ára: 80 krajczár.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

237. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtónak **Kubinyi Arnold** végrehajtást szenvedő elleni 380 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék területén lévő Várgede községben fekvő a várgedei 136. számú telekjegyzőkönyvben A. 1—10. és A. 16—20. sorszám alatt foglalt Kubinyi Arnold ingatlanaira az árverést 3640 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi augusztus hó 25-ik** napján délelőtti 10 órakor Várgede községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 364 forintot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi január hó 26-án.

A rászombati kir. trszék mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. tszéki bír.

Hirdetmény.

898. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magyar királyi kincstár** végrehajtónak **Konez István** végrehajtást szenvedő elleni 3 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Királyi községben fekvő a királyi 47. sztkvben Konez István nevében álló 36/a I/1. hrsz. beltelek és 28. számú házra az árverést 321 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892-ik évi július hó 28-ik napján** délelőtti 10 órakor Királyi községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 32 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényezikk 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. február hó 25. napján.

A rimaszombati kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. törvényszéki bíró.

Gazdaságoknak

ajánlunk a közelgő cséplési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas

királdi akna és darabos szenet

a legjutányosabb árban minden állomásra szállítva.

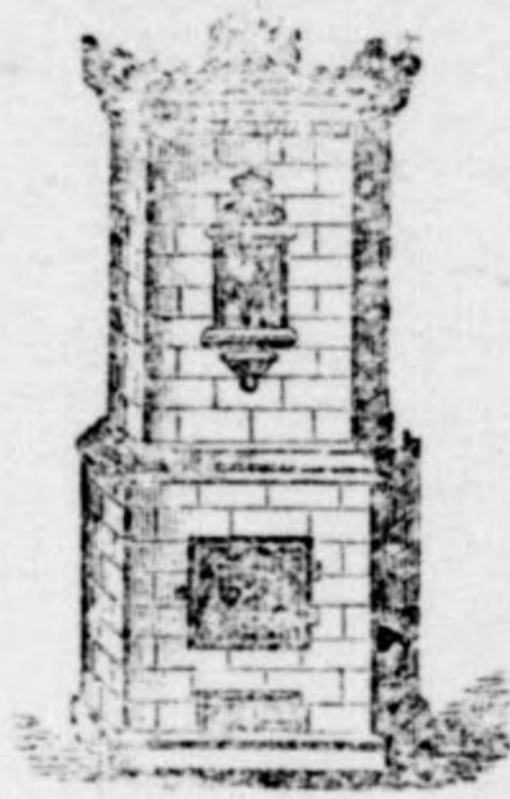
Megrendelések intézendők a

Magyar ált. köszénbánya részvénytársulathoz
Budapest, V., Váci-körút 46.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán. (u. p. Rimaszombat.)

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönség becses tu-
domására hozni, hogy Ta-
másfalán (saját házamban)
**mindenféle alaku, nagyságu
és színű saját gyártmányu
s kőszennel is fűthető kész.
raktáron levő**

cserep-kályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig
kaphatók. — Megrendelések pontosan tel-
jesíttetnek, javítások és átrakások elfo-
gadhatnak. 4—*

ANDRIK SÁMUEL, kályhagyáros.

Hirdetmény.

430. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magyar királyi kincstár** végrehajtónak **Dapsy Hubay József, Deli Mária, Eszter, Borbála, Zsuzsanna** hubói lakosok végrehajtást szenvedők elleni 56 frt 65 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék területén lévő Aggtelek községben fekvő az aggteleki 91. számú telekjegyzőkönyvben foglalt Dapsy Hubay József, Deli Mária, Eszter, Borbála és Zsuzsanna nevében álló A. 1—8. sorszáma alatt foglalt ingatlanaira az árverést 443 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi július 20-ik** napján délelőtti 10 órakor Aggtelek községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 443 frtot készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi január hó 27-én.

A rászombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. tszéki bíró.

FLEISCHER és TÁRSA

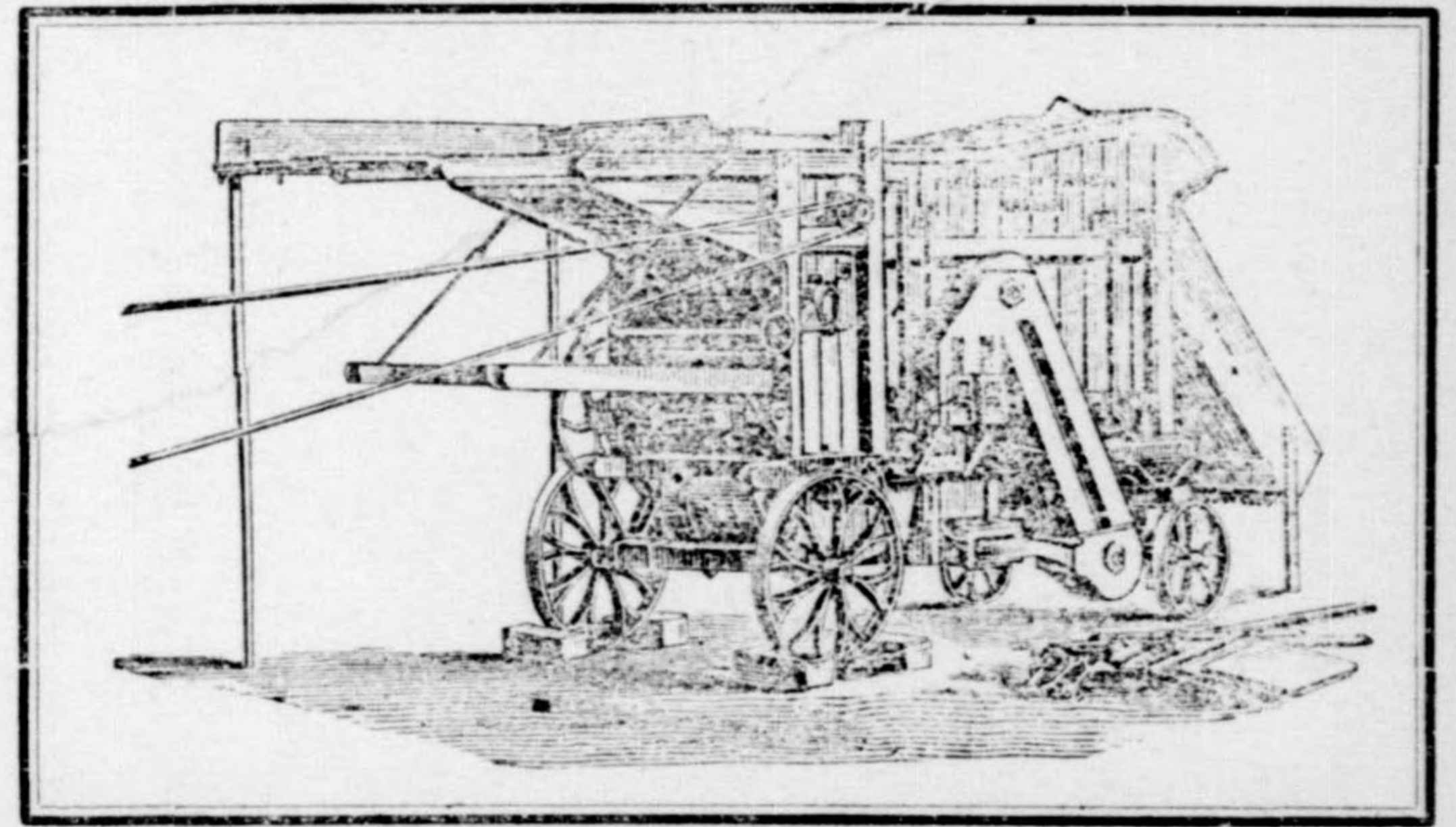
gépgyára és vasöntöndéje Kassán, Vám-uteza 12. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélsze-
rűen s gondosan gyártott jöhrnevű gépeit a **közeledő nyári idényre** nevezetesen:

Cseplőkészületeit könnyű já-
rással, járgány vagy gözmozdony általi
hajtásra.

Kézi-cseplőgépeit, járgány-haj-
tásra is alkalmazva, szalmarázó készü-
lékkel vagy a nélkül.

Backer- és magtár-rostait, to-
vábbá mindennemű **szivattyúkat, gőzgé-
peket és gőzkazánokat.** — **Szeszgyár-
berendezéseket**, m. péld. **Henzfőzők,**
kavaró-készületek, malata- és burgonya-zuzókat, stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan.

Gázdasági gépeink képes-, valamint öntöndék gyártmányai árjegyzékét in-
gyen és bérmentve küldjük. 1—6

Bécs, 1873.
Érdem-érem.

Budapest, 1885.
Nagy díszoklevél

Zágráb, 1891.
Díszoklevél.

Eszék, 1889.
Díszoklevél

N.-Palánkán 1887.
Arany-érem.

London, 1878.
Díszoklevél

CSIK JÓZSEF

cs. és kir. kizárólag. szabadalm.

13—38

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BE OCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám.
Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárás-
gok, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszet

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

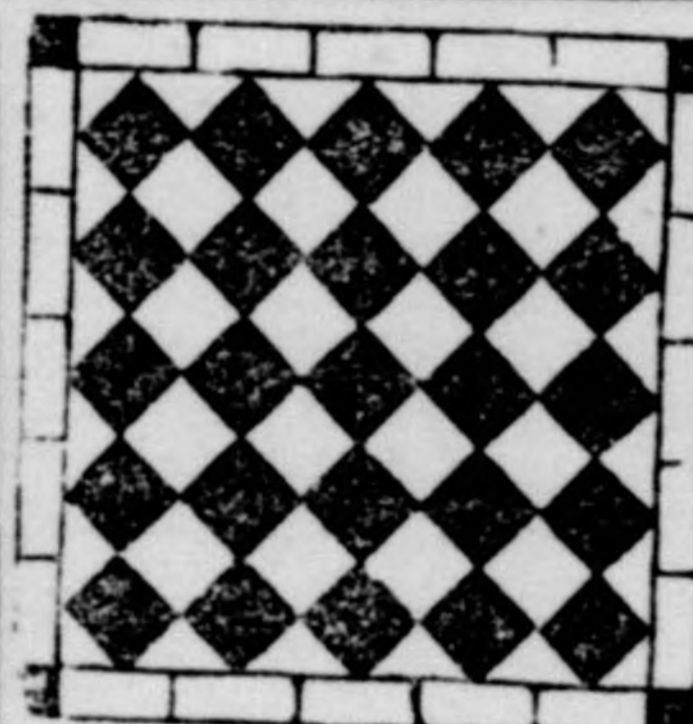
Páris, 1867.
Bronz érem.

Keeskemét, 1872.
Ezüst érem.

Ujvidék 1875.
Arany érem.

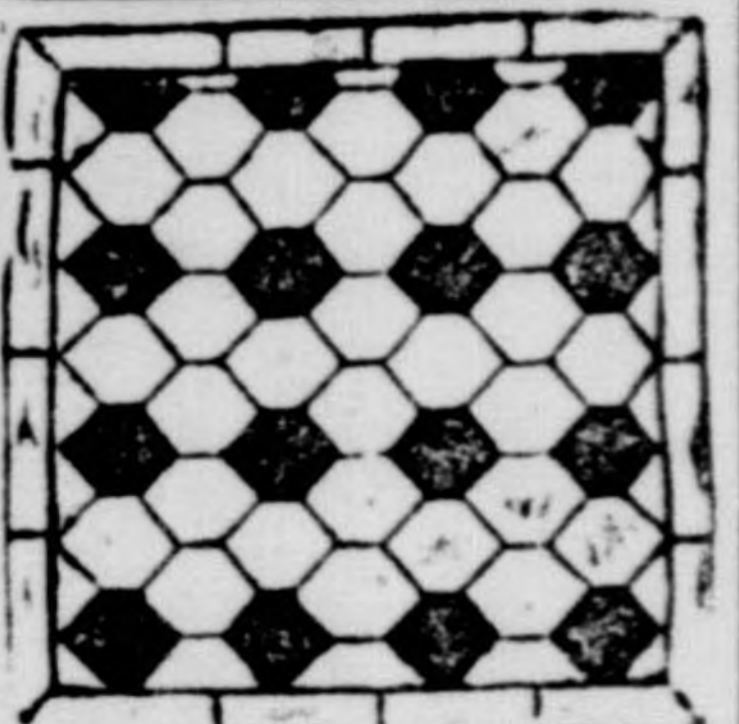
Szeged, 1878.
Érdem-érem

Trieszt, 1883.
Arany érem.

WALLA JÓZSEF

czementáru-gyára, építési
anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:

GRANITTERAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKÖKUTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIK-LAPOKKALI
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:

KERAMIT-LAPOK
KELHEIMI-LAPOK
METTLACHI-LAPOK,
TERRACOTTA-ARUK,
KÓFEDÉLPÉP,
TÚZÁLLÓ TÉGLAK,
KÉMÉNY-RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a
gartenauli Portlandi
czement és vízhat-
lan mész-gyárnak.

Gyári raktára a
gartenauli Portlandi
czement és vízhat-
lan mész-gyárnak.

A rimabrézói templom freskói.

Lapunk olvasóit több alkalommal értesítettük a rimabrézói templomban felfedezett középkori falfestmények sorsáról. Az ügy most újabb stadiumba jutott s erre vonatkozólag nt. Liszkay János urtól igen érdekes levelet vettünk, melyből egyszersmind az is kiviláglik, hogy az egyház nagyérdemű lelképásztora jelenleg egy terjedelmesebb monographia megírásával van elfoglalva. E monographia a brézói egyház történetével foglalkozik a legrégebb időkől kezdve a legújabb korig. Az érdekes levél következő:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Igérteemet beváltandó, szóbeli nagybecsű felhívása folytán, jelezni van szerencsém, miszerint azon hosszú idő óta, ahogy ódon templomunkról utolsó közleményem a „Gömör-Kishont“-ban megjelent, nem egyszer volt szándékom tollat fogni, hogy értesítem olvasó közönségünket az országos műemlékek sorába felvett freskóképes templomunk állapotáról, s az abban kilátásba helyezett javítási munkálatok miben állásáról, mivel azonban a szándékolt közleményem alapját képezendek okmányok t. i. az országos műemléki bizottság által hozzám jutatni ígért tervrajzok a költségvetéssel, dacára több rendbeli folyamodványainknak csak e hó elején lettek rendelkezésünkre bocsátva, azért kellett mindez ideig halasztanom mai közleményemet.

Mielőtt a fentemlített papírokat vettük, nagy öröm s kitüntetés jutott osztályrészünkül, mennyiben a legmagasabb helyre Ó esászári és királyi apostoli Felsőséghez két évvel ezelőtt legalázatosabban felterjesztett folyamodványunk 300 firt magas mérvű segélyvel lón megjutalmazva, mely tekintélyes segédelemért hű alattvalókhöz méltóan fejeztük ki püspöki hivatalunk utján forró köszönetünket s alattvalói hálaikat Felsőség királyunk legkegyelmesebb színe előtt, kinek gondviselés-szerű drága életeért templomunkban teljes szívvel-lelékkel a mint imádkozunk minden alkalommal, úgy fogunk imádkozni hazánk és társországaink közös nagy nemzeti ünnepén f. évi június 8-dikán is, midőn a koronázás 25-dik évfordulója örömteljes jubileuma alkalmából tartandó magyar isteni tiszteleten híveim seregével együtt buzgó szívvel fogok könyörögni mennyei atyánkhoz, hogy tartsa, áldja meg szeretett jó királyunkat, vele együtt ójja, védje, szilárdítsa; virágzóssa imádott magyar hazánkat.

A jelzett Felsőgádomány mihamar tetéve lón a nagyméltóságú m. kir. vallás és közokt. miniszterium részéről — kizárólag a freskók kijavítására küldött újabb 300 firtal, mely magába véve elég magas, de a freskók helyreállítására mégis elenyészőleg csekély összeg *elszámolás kötelezettsége* mellett lón kezünkhez szolgáltatva a rimaszombati m. kir. adóhivatal utján. Nagyon természetes, egyházunk ezen magas segélyt is a legmélyebb hálával fogadta s megköszönte.

A tervek tehát s a költségvetés, melyekért, mellesleg monda a műemlékek orsz. bizottságának pénztára 280 firtot fizetett az építésnek) immár feljogosítanak bennünket a javítási munkálatok megkezdésére! Első tekintetre úgy látszanék, pedig valósággal aligha úgy van! Esperességi társelnökségünk is, mint elsőfokú hatóságunk készséggel adta meg folyamodványunkra az építési s javítási munkálatokhoz beleegyezését, — természetesen azonban — hisz egyebet mit is mondhatott? sőt magunk sem kértünk egyebet! — *Csakis az országos műemlékek bizottsága által készített s a miniszterium által jóváhagyólag megerősített tervek szerint.* — Ekként állván pedig a dolog, javításról vagy átalakításról templomunkban mindaddig szó sem lehetne míg a történelmi becsületek elfogadott freskóképek, miként leendő rendbehozatal iránt a szakértő festő művész, vagy bármely más arra jogosított s az országos bizottság által meghatalmazott egyén nem intézkedik. A festőművész jövetelét várjuk, de úgy sejttem, hogy a fűrdő-évd tartama alatt aligha lesz szerencsénk vele a freskók érdekében tanácskozhatni avagy az ő intézkedéseit szemlélhetni. — Ezen föltevéssem pedig — bár esalódnám, e-ztendőre is ismétlődhetvén, a képek miatt oly sajátosság helyzetbe jutna egyházunk, hogy bár templomát sürgősen kívánja rendbe hozni, mert a rendbehozatal közbiztonsági tekintetből is elodázhatatlan már! — Bár a legnagyobb jöltevőnk a Rima-Murány-Salgó-Tarjani vasmű-részvénytársaság a nagylelkűen adományozott 300 firt középszegélyen s 10,000 db téglán felül, a szükséges faanyaggal is támogatni ígerte egyházunkat, a munkálatnak mégis el kellene halasztatnia pusztán azon oknál fogva, mert a fresko képeket, melyek az összes falazatot borítják, értenie illetve önhatalmulag eltávolítani s a hepe-hupás belső falat újból vakolni s függélyes vonalba venni nem szabad. A festő művész netáni késlekedése esetére abban állapodtunk meg, hogy a helyzet tarthatatlan voltát bejelentjük a műemlékek országos bizottságának s meghagyván a képeket tartalmazó szentélyt a maga mostani állapotjában, templomunk hajóján a déli s éjszaki falat lebontjuk, 3-3 öllel küljebb újból építjük, az oltárt az éjszaki az orgonát s a karnatot a déli hajófalhoz helyezzük által, s így a mostani szűk s kényelmetlen berendezésű kised hajó helyett, egyházunk lélekszámának megfelelő tágasabb s ezélszerűben berendezett templomot nyerünk, mi mellett a munka-díj különbözet, mint Pitta építész ur beterjesztett költségvetése mutatja, 1000 firtot tenne ki. Megállapodásunk kivihetőségét esperességi társelnökségünk jóváhagyásától tesszük függővé.

Ezzel be is fejezhetném leveletem, ha nem kötne szóbeli azon ígéretem, hogy bejelentem tek. Szerkesztő urnak, meddig haladtam már egyházam monographiáját tárgyzó munkámban. — Tanulmányoszerű munkám öt fejezetet kíván felölelni, melyekben számos évi szorgalmas, folyton bővülő, a mellett azonban esakis fogytakosoknak nevezhető s általam is olyanoknak tartott kutatásaim eredményeként, midőn a bevezető fejezetben (I.) a népvándorlás nagy keretében fölkeresem mai Gömör-Kishont megyénk akkor rengeteg erdőborította érzetermő hegyeit, bányáikban a koboldok szellemétől vezérelt, olvasztó s kovácsmühelyekben Vulkanus mázsás pöröllyei forgatásában aczéllá izmosodott karú Quadokkal, (Rozsnyó, Dobsina, Garam, Tiszolez), a Rima hal-és aranyfövenygazdag folyóját Haccavától a Szinyecz hegy

körül Kokováig aranyport rostáló Szarmaták s metanaszta Jazygokkal, kik a Szinyeczet és szomszédait át meg átbányászták, lent a síkon pedig halászzattal s marhategyéztéssel foglalkoztak, megmaradván telepeiken a hún és a var hődoaltság után is, sőt igen valószínű, hogy bizonyos keveredéssel ugyancsak ők azok, kiket a honfoglaló magyarok is itt találtak, s kik később „Góth“ — „Tóth“ gyűjtő név alatt fordulnak elő történetíróinknál.

II. fejezetben törekedni fogok Rimavölgy földesuráról: István Kaloosa — bácsi érsekről — Zeelen, Zuchun de Zaach, Kónya Tamásról, ki nemesak Rimaszombat városát látta el szabadalmakkal 1335-ben, hanem 1334-ben Rimazumbat, Bánya-Turik, Zkalmuk, Che-rechen, Brezon és Tizoleh egyházaknak a tizedszedési vagyis a dézsma-jogot adományozta kizárólag lelképásztoraik — parochusaik javára! — A reformáció utáni időből említem gróf Salm Miklós, Niederlaizi Maschko Menyhért, báró Herberstein Gyula murányvári parancsnokokat, s protestánsá lett Rimavölgy egyházainak védőit s felügyelőit, majd Oszgyáni Bakoss Jánost, Jákóffy Ferenczet, O. Bakoss Gábort, Felső-Kubini Kubinyi Ádámot, ki a főesperessel együtt mint társelnök az összes eddigi világi urak közt első vezette közösen a 1677-ben Klenőczon tartott esp. gyűlést. Azóta van Kishontban szakadatlanul érvényben a kettős elnökség, mi más esperességben csak 1740. táján lépett gyakorlatba! Megemlékezem Jánoky Gáspárról (II) († 1692-ben 83 éves korában), Jánoky Farkasról († 1698), Zsigmondról († 1721), Lászlórol († 1753) mint Nagy-Szuha és Ráhó urairól (az Okolicsányi és Ruthényi-családok őseiről), a Kubinyiek közül Györgyről, ki 1707-ben a rózsahegyí zsinatra képviselőül választatott, s ott a törvénykezési bizottság munkás tagja volt, — Imréről, ki első választott felügyelője volt a kishonti esperességnek 1735-ben, a tiszamelléki kerület megalakulásánál tényleges részt vett († 1748. febr. 9-én 74 éves korában), — Dánielről, ki mint a megye alispánja 1766-ban lett esp. felügyelővé, 1770-ben leköszönt s 1774-ben 63 éves korában meghalt, testvéréről: Miklósról, ki miután e völgyön az urbériséget rendezte, egy évig viselvén esupán a felügyelői tisztelet, 1771. február 8-án 40 éves korában ragadtatott ki az élők sorából, — Péterről, ki 1809-ben egyhangulag az egyházak közakarátával választott esp. felügyelővé, pénz- és ásványgyűjteménye a nemzeti múzeumban, könyvtára az esperességre jutott. Rimaszombatban a torony két termében őriztetik — Ödönről és Aladárrol, s ezek előtt a két Korponay Gáborrol 1753 és 1791-ik évekből, — Fejess György (1731—1790) és fiáról Jánosrol, a ki 1791-től 1809-ig vitte az esp. felügyelői hivatalt, a solennák alkalmával házába gyűjtötte az esperesség papjait, s mint németországi egyetemeket több évig látogatott theologus, filozophus, jogász s az államtudományok s nemzetgazdaszat mellett a szépművészeteknek is hivatott művelője számos oktatva-mulattató értekezésben tündököltette kimeríthetetlen műveltsége s tanultsága drága gyöngyeit.

III. fejezet alatt az általam meglátogatott megyénkbeli freskóképes templomok jegyzékét (Rimabréz, Rima-bánya, Kiette, Kraszkó, Derenesény, Kövi, Csetnek, Geczefalva) a reajok vonatkozó történelmi észrevételekkel bocsátván előre, a Rimabrézói templom részletes leírásával fogok foglalkozni; nem feledvén a viszontagságokat, tüzeseteket, melyeknek e kised templom oly gyakran alávetve volt esoltói Bazso Mátyás s a Szabadkáról ide kiránduló török katonák sarezolásaitól kezdve mindazon időkön által, melyekben a csekély vagyonu hívek csak a legnagyobb megerőltetéssel s önnegtadással voltak képesek az ősi építményt egy a hogy rendbe hozni. — Itt foglalnak majd helyet az országos műemlékek bizottsága által készített s miniszterileg jóváhagyott tervrajzok másolatai.

IV. fejezet alatt a Rimabrézón működött papok életrajzait irtam meg — bővebben foglalkozva a nevezetesebbekkel, — mint volt a kishonti esperesség megalakítója Skultéty János 1596-ban, az egyházmegye első főesperese, ki nemesak a Szabadkán tanyázó törököktől mint előbb 15 évig ráhói pap sokat szenvedett, de a helybeli földesurtól, akkora putnoki várparancsnok Lorántffy Pétertől is, ki elég szeszélyes vagy kegyetlen volt a törvénytelen s méltánytalan követeléseinek ellentmondani merészkedő papot azzal fenyeitni, hogy istállójából katonái által egy ökröt erőszakkal elhajtatott s a falu határára levágotott, megsüttetett s elfogyasztatott. — Nehány hó múlva a földesur megörvendeztette a következetes papot egy értékesebb ökrrel a levágottnál. — Erdekes mozzanatokban gazdag Patoschovics alias Varga, alias Sutórisive Brizzenzis Adám (1617—1629.) s utódja Thomandesz Boldizsár (1629—1643) itteni paposkodása. Igen jeles papok voltak Fidiány (Hegedűs) István (1644—1653.), Piskatorisz András, Zakalezics Dániel, Andreae Kardos János (mártyr) (1673—1683.), Páldiák Janos (1683—1704.) Abrahamidesz Mihály (1704—1723. eltemetve az oltár alatt), Dlhányi János (1724—1757), nemes Ján Miklós, nemes Kubinyi Eliás. — az esperesség gyűjtő szavu, költői lelkületű szónoka, ki innen Oszgyánba költözött magyar papnak. Nemes *Trsztyénszky János*, ki itt főesperes is volt, megalapította s szervezte a miskolezi ág. hitv. ev. akkoron tót-magyar-német egyházat, melynek ő volt első papja, de csak rövid ideig, mert a nyelvek miatt meghasonlott hívek torzsalkodását nem tűrhette, azért Csalomára távozott tót papnak, majd — a hol már egyszer volt — Kún-Taploczára magyar papnak, hol mint agómőri egyházmegye esperese 1780. táján meghalt. Klaniczay Márton (1771—1776) egy évig, midőn Kövibe ment át, senior is volt. Major Sámuel, Valentinyi István, Kuzmányi Sámuel (nemes) (1784—1786.) főesperes, ő szervezte a rimaszombati evang. gyülekezetet, melynek ő volt első predikátora. 1791-iki zsinaton képviselő Korponay Gábor esp. felügyelővel, kit Oszgyánban 1802-ben ő temetett. Szabó Mihály (1792—1797.) Fejess Jánossal s Holko Mátyással szerkesztője az epochális iskolai tantervnek s rendtartásnak, mely már egy századdal ezelőtt mai színvonalra — de helyesebb beosztással — emelte esperességünk elemi iskoláiban a népoktatást. Itt már akkor rendszeresen tanították a magyar nyelvet (!) az egyházi énekek mellett a „magyar népdaloknak“ s „nemzeti dallamoknak“, „katonai testgyakorlatoknak“, „mértani rajznak s építési helyes terv-készítésnek“ valamint a „gyűlöletesfa nemesítés, konyhakertészkedés, állattenyésztés, földmívelés és gazdálkodás tudományának“ levén minden

iskolában külön előszabott elméleti s gyakorlati órája! Hol van ez most?! pusztán az olvasó könyvekben. Leg alább felekezeti iskoláinkban alig érvényesül ma a 100 év előtti jeles beosztásu tananyag!

Holko Mátyás (1797—1797.) főesperese volt az egyházmegyének egész 1832-ig, midőn Rimabányán töltötte be a papi hivatalt. Ő kezdett Rimabrézón minden hónapban egyszer német szónoklatokat tartani Malvieux György és fia helyben Bécsből megtelepedett reform. hitvallású gyárosok kívánatára, kiknek rokonuk s a gyáros-ságban részvényes társuk Hülchenbach bécsi ref. superintendens valahányszor Brézón megjelent, mindig fellépett német szent beszéddel a szószéken, s a Svajczból ide telepített 147 német ref. munkásnak személyesen szolgáltatva ki az Úr szent vacsoráját! A német szónoklatok egészen 1840-ig fentartották magokat. A mai társulat magyar hazafias szellemben érvényesítési befolyását az egyházban, s a híveknek úgy Brézón mint Likéren alkalmuk van a hányszor csak akarják a magyar szent beszédet hallani; s a kegyelmi eszközök valahányszor csak kívánják, mindannyiszor magyar nyelven szolgáltatnak ki nekik. Egyébként az isteni tisztelet nyelve tót; ötször az évben kizárólag magyar. — Fornét Kristof, Staigel Mihály, Borzy Mihály, Sulek Ágost, Jamriska Péter papok működése nem csekély részét képezendie e fejezetnek.

V. fejezet szöland: „a Rima-Murány-Salgó-Tarjani vasmű részvénytársaság elődjéről a Rima s a Murány völgyén“, holott is igazságos párhuzamot kívánok venni az elődök és az utód ténykedése között a magyar hazafias öntudat ébresztését s a nemzeti közimvelődés istápolását illetőleg. Hogy megirandó felfogásom mennyire s híven fogja-e visszatükrözteni a tényleges valót? ha a tek. Szerkesztőség kegyes lesz tanulmányom egyes részleteinek becses lapjában tért engedni, az olvasó közönség bizonynyal a legpárlatlanabb igazságos kritikával fogja aztelbíralni.

Mielőtt befejezném valószínűleg már unalmassá is vált soraimat, öngazolásomul azon jóakaróim figyelmeztetéseivel szemben, hogy csekélység s édes kevés az a mivel megoldandó nagy feladatomhoz eddigelé rendelkezem, kinyilatkoztatnom, hogy nállam nem a „kevés“ vagy a „sok“, hanem esupán a jóakarató munkakedv határoz, valamint azon szilárd eltökéltség, hogy gyarló bár, de hűséges fáradozással másoknak nállamnál minden tekintetben hivatottabbaknak szolgáltatassak anyagot jobb időkben talán nyomtatásban is megjelenendő irodalmi termékek megalkotására! Vezérelvem jelen s — mig Isten éltet — minden e, nemű jövendő munkámnál teljesen egyezik már az Urban elnyugodott névrokonom Liszkay József ref. lelkész „a pápai evang. reform. egyház levéltára 1510—1811“ című jeles műve azon bevezető sorával: „Kegyelet s érdeklődést múltja, figyelmet s kötelezettséget jövője iránt tanusit a nép, társadalom s hitfelekezet, ha felkeresve a romokat, napfényre hozza az elrejtett kincsét, s megfigyelve hazája földjén minden kö, érc, fa s rongydarabot vagy kutatva egyesek s testületek irat s levéltáraitban a czéljára vonatkozó kéziratok, nyomtatványok, sokszor a legszerényebb tartalmu okmányok megtakarítása s közre bocsátása által anyagot nyújt, s követ, legalább porszemeket hordogató nemzeti történelmi pantheonához!“

S hogy nem lesz kimerítő a munkám!? Azon sem nem töprengök, sem nem agódom, sem meg nem hátrálok a dolog elől! Hisz igazak ma is Seneca szavai: „Mulum adhuc restat operis, multumque restabit, nec ulli nato post mille secula praecludetur occasio aliquid adhuc adficiendi.“

Rimabrézón, 1892. május 29-én.

Tekintetes Szerkesztő urnak

tisztelő híve

Liszkay János, ev. lelkész.

Közgazdaság.

Ragadós tüdővész.

Megyénk területén a marhaállományban kiütött ragadós tüdővészre nézve a kiküldött miniszteri biztostól a következő közérdekű értesítést vettük:

„Tekintetes Szerkesztő ur!

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium folyó évi 20808. szám alatt kélt magas intézkedésével elrendelt ragadós tüdőlob elleni vizsgálatokról és annak eredményéről — annyi különféle — gyakran a népet elrémítő versió kering, hogy kénytelen vagyok annak tisztázása czéljából a következőket közölni:

A fent idézett rendelet értelmében a helyi viszonyokkal ösmerős hatóságokkal egyetemben állapítottuk meg, hogy a Garam vidéke — mint egyetlen közlekedési út — az erősen fertőzött Zólyom- és Szepesvármegyék között van a legjobban a fertőzés veszélyének kitéve, miért is a vizsgálat itt volna kezdendő.

Sajnos, hogy ezen fellevelesünkben nem eszalatkozunk, mert ápril hó 24-én Vernáron, egy Szepesvármegye területéről importált, és a tulajdonos beleegyezésével levágotott tehénen a ragadós tüdőlobot állapítottuk meg.

A következő napokon a község összes szarvasmarhája tüzetesen átvizsgáltván, négy darab, kivétel nélkül, Szepességről importált tehénen a ragadós tüdőlob gyanuja állapítottuk meg, melyekre nézve a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszteriumtól vágatási engedély kértvén, a beteggel egy istállóban talált két darab ökrrel egyetemben május hó 7-én kártérítés mellett levágotattuk.

Telgárton, hol a megelőző évben fordult elő ragadós tüdőlob, négy darab szarvasmarha mutatkozott gyanusnak, de ezek közül egyelőre haladt (8½ hónap) vemhességi állapotban lévén, a physikalis vizsgálatok — ve szély nélkül — eszközölhetők nem voltak.

Érdekesnek tartom a betegség ragadós természetének, továbbá a fertőző anyag életszivósságának feltüntetése czéljából felemlíteni, hogy azon istállóban, mely a mult évben fertőzve volt, szintén találtunk egy gyanusát, jöllehet, hogy az istálló azonoságával sem nekem, sem a segítségül mellém rendelt másik állatorvosnak tudomása nem volt.

Sumjácson itatás közben tünt fel, hogy egy 3 éves Szepességről importált tehén a többtől elmarad, szomorú,

rövid, lágy ismételt köhögést hallatt, de még ekkor a vizsgálat semmi pontosabb adatot kideríteni képes nem volt. Harmadnapra azonban a hőmérő oly emelkedést mutatott, e mellett az ornyílásokban kifolyás jelentkezett, minek következtében már ekkor betegsége gyanusnak tűnt fel. Távirati uton vágatási engedély eszközöltetvén ki, a levágott állat tényleg ragadós tüdőlobban szenvedőnek bizonyult. Találtunk még a községben ezenkívül 2 darab gyanus szarvasmarhát.

A Sumjeczhoz tartozó gyártelepek, valamint Pohorella község és a hozzá tartozó gyártelep ragadós tüdőlob mentesnek bizonyult.

Helpán találtunk négy darab gyanus szarvasmarhát, melyek *mindegyike Zólyomvármegyéből* származott.

Závadka és Polonka községek ragadós tüdőlobtól mentesek.

Szükségesnek tartom felemlíteni, hogy ezen fertőzésnek erősen kitett és virágzó állattenyésztéssel bíró vidék csupán a szarvasmarha állomány a 6000 darabot meghaladja, állatorvos nélkül áll, és hogy Pohorella gyártelep székhelyével egy állatorvosi állomás szervezése iránt egy a magas miniszterium, mint a vármegye első tisztviselőjéhez előterjesztést tettem. Tekintve a vármegye t. alispánjának az állategészségügy iránti érdeklődését, továbbá a vármegye állategészségügyi referensének ügybuzalmát, azt hiszem, annak betöltése nem is fog soká késni.

Végül el nem mulasztatom a járás tek. főszolgabírájának szíves támogatásáért és a kör- illetőleg községi jegyző uraknak igazán odaadó fáradozásaiért ez uton mondani köszönetet.

Kelt Klenócezon, 1892. május hó 23-án.

Kitünő tisztelettel

Dely Elemér, állami állatorvos.

Nemcsak a megyebeli lakosság marhaállománya, de a kurinezi földmives iskola felől is képtelennél-képtelenebb hírek jöttek forgalomba az utolsó napokban, s a sűrűen elterjedt mende mondák következtében az intézet érdemes igazgató tanára Rády István ur indíttatva érezte magát arra, hogy az iskola marhaállományát egy egész szakértői testület bírálata alá bocsássa. A megejtett vizsgálat eredménye a következő jegyzőkönyv, melynek tartalma gazdaközönségünket bizonyára teljesen meg fogja nyugtatni:

Jegyzőkönyv

felvételű a rimaszombati m. kir. földmives iskola gazdaságában folyó év és hó 29-én:

Jelen vannak alólírottak.

Vizsgálat alá vétetett a pusztán levő összes marhaállomány, mely ez idő szerint teljesen egészségesnek, a ragadós tüdőlob gyanujától mentnek találtatott.

Rimaszombat (puszta Kurinez), 1892. május hó 29.

Rády István, ig. tanár.

Klíma Miklós, állategészségügyi felügyelő.

Palm Nándor, ker. áll. állatorvos.

Sulyok Géza, ker. állami állatorvos.

Brauer Gyula, városi állatorvos.

Grasselli Miklós, okl. állatorvos.

Törvényszéki csarnok.

× **Becsületsértés és rágalmozás.** E váddal keres a helybeli kir. törvényszéknél igazságot egy kokovai fiatal leányzó, kit nem nevezünk meg azért, mert a rajta megesezt sérelem, mely őt a törvényes útra terelte, meglehetősen kényes. A leány előadása szerint ugyanis P. M. kokovai kereskedő többször felkérte őt, hogy vásár idején üzletében segítse ki neki az elárulásában. Ez történt mult hó 4-én is. Egy parasztasszonyt a tulajdonos feleségével együtt szolgált ki a panaszos, s a közben a kereskedő a leányt kihívta a szomszéd szobába, s azzal formedt rá, hogy a sógora látta, mikor 2 ezüst forintot zsebre tett. Az önértetében sértett leányzó ezt tagadta s meg is mutatta üres zsebt, mire a kereskedő azt követelte, hogy vetközzék le, mert a ruha alatt van bizonyosan a pénz. A leány természetesen vonakodott a csendőrökkel való fenyegetésre is; a tulajdonos neje előtt azonban paradicsomi kosztumban igazolta, hogy nem lopott. Ennek a jelenetnek pedig kíváncsi tanúi is voltak: a denunciació sógor és a család, kik az ablakon keresztül lesték a „látványosságot”. A szemérmes leányzó feljelentette a kereskedőt; s a kényes ügy végelintését kíváncsian várjuk.

× **Mikor az asszonyok civakodnak.** Ez ugyan nem tartozik a ritkaságok, sem a nagy események közé, de mikor két asszony csipőre tett kezekkel kiáll az utcára s válogatott gorombaságokat vagdal az egymás fejéhez és az egyik fél a bíróságnál keresi az elégtételt, már ez megénekelni való. Történt pedig a dolog itt Rimaszombatban néhány nap előtt, akként, hogy egy idegenből hozzánk származott jóra való polgártárs 7 éves fiaeskája az utcán, lakásuk előtt egy kutyával játszadozott. Ez sehogyan sem tetszett az átellenében lakó polgártárs kedves oldalbördájának, s szidalmával ugyancsak megzavarta a kis esemetét ártatlan játékában. Meg vagygon azonban írva és mindenek tudják, hogy még az állat is ragaszkodik kölykéhez, hogy mennyivel inkább az ember, azt megakartá mutatni a játszadozó gyermek anyja, ki látva, hogy vis-à-vis-ja mindig tovább megy a cifra kifejezésekben, s azokat épen nem válogatja, — csipőjére tette a kezét s olyan virágos nyelvezettel kontrázott, hogy a segítők, a gyerekek és egyéb hallgatóság ugyancsak épülhetett azokon a garmadával hajigált ékes kifejezésekben, melyeket a művelt társalgóban hasztalanul keres bárki is. A felek a bíróság előtt találkozni fognak.

Vármegyei ujdonságok.

Gazdasági tudósítók kineveztetése. A „Budapesti Közlöny” folyó évi május 29-iki száma közli, hogy a földmívelésügyi m. kir. miniszter Hevessy László tornallyai lakost és földbirtokost megyénk tornallyai, Langhoffer Sámuel kuntapoczei lakos földbérlőt pedig megyénk rozsnyói járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

× **Egy ifju leány halála.** Vettük a következő gyászjelentést, mely egy igazi magyar nemes család fájalmát tolmácsolja: Cóji Komáromy Antal és neje Susai Lossonczy Klára, ugyszintén gyermekeik: István, Barnabás és Jolán, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett felejt-hetetlen leányuk illetve testvérök Cóji Komáromy Annának élete 17-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után május hó 30-án est 8 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. — A boldogult hült tetemei június hó 1-én, délután 3 órakor a susai sírkertben fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. — A béke angyala lebegjen áldott porai felett! — Susa, 1892. május hó 31-én.

× **Társasélet Jolsván.** A tavasz kellemét és gyönyöreit — levelezőnk értesítése szerint — a jolsvai község mult hó 25-én élvezte az idén először. Ekkor ugyanis az ottani fürdő ünnepélyes megnyitására oly szép számú és diszes vendégközörség gyűlt össze, a milyen hasonló vidéki városokban ritkán látható együtt. Az ünnepélyen találkozott adott egymásnak a város és vidéke színe-java nem és korműködés nélkül, s az összejövetel a kölcsönös bizalom, együttérzés, tisztelet és szeretet fényes ünnepévé nőtte ki magát, melyen a jelen voltak lelke annyival inkább örült, mert a vendégek körét a jolsvai társadalom egyik legtekintélyesebb, közszeretben és tiszteletben álló tagja: Petényi Sándor dandárnok is diszította. Az előkelő társaság a fürdő megnyitása alkalmából bankettet ült, melyen a város derék polgármestere lelkes szavakkal, melegen élte a kitünő dandárnokot, ki magas állásának alapját Jolsván vetette meg, s mint kiváló katonai talentum és mint a társadalom sok nemes jellemvonással bíró tagja a jolsvai község osztatlan nagyrabecsülését és szeretetét méltán kiérdemelte. A jelen voltak ragaszkodását tolmácsoló szép felköszöntő viharos lelkesedést keltett, mi a szerény törzstisztelet láthatólag megindította. A kedélyes bankett után a diszes társaság táncra kerekedett; még az öregek is ifjúi, fíradhatatlan hévvel járták s csak a családnyáj bájos hajnali zenéje mellett tértek pihenésre. — „Adja Isten, hogy a kölcsönös szeretet és tisztelet sokáig fennmaradjon!” ezzel a jókívánsággal fejezi be levelezőnk tudósítását; mi pedig hozzá tesszük, hogy az állandó legyen, s ohajtandó, hogy a társasélet folytonos pezsgésben tartása és megszilárdítása végett is minél gyakrabban rendeztessenek hasonló zamatos, kedélyes összejövetelek.

Tavaszi mulatságok. A tavaszi mulatságokból a vidék is ki-kiveszi a maga majálisát, — ha júniusra esik is. Így például a kokovai tűzoltó egyesület saját pénztára javára június hó 6-án a „Bohátó” nevű erdőben mulatságot rendez, mely alkalomra a következő szövegű meghívót küldte szét: „Meghívó. A kokovai önkéntes tűzoltó-egyesület Kokován, 1892. évi június hó 6-án a „Bohátó” nevű községi erdőben táncszállal egybekötött tavaszi mulatságot rendez, melyre t. urat és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. A mulatság tiszta jövedelme a tűzoltói felszerelések kiegészítésére fog fordítani. Részvételi díj személyenként 50 kr. Felülfizetések a jötekmények érdekében közönséggel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 2 órakor.” — Pünkösöd ünnepén Nyustyán is tartanak egy tavaszi mulatságot a kisdé-
ővő-intézet javára.

Gömöri fiu öngyilkossága Blaztek Hugó 19 éves, nagyveszvérsi (Gömörm.) születésű pénzügyőr e hó 25-én éjjel után fél három óráig mulatott Losoneczon, hol állomásozott szakaszával, s haza térvén szolgálati fegyverével szíven lötte magát. Mikor rátörték az ajtót, még élt, iszonyú kínoldása egész reggeli 6 óráig tartott. Öngyilkosságának oka — a „Losonecz és Vidéke” ez. laptársunk értesülése szerint — sikasztás volt és a büntetéstől való félelem kergette a halálba.

× **Betyárok Fekete-Lehotán** Hanizsko András, Pretko András, Hedmeg Márton, Barbalics János, Barbalics András, Lakatos András, Hedmeg András már hetek óta garázdálkodtak estéknél a Vitális-féle vendéglőben. Legutóbb az esküdt ment nyakukra, de komoly felszólítását gúnydalokkal fogadták, s mikor a bírói pálcával a vendéglőből utat mutatott nekik, ugy febbe dobta egy követ Barbalics András, hogy az erélyes kisbíró azonnal elbukott. — A diszes kompánia ellen megindították a büntető eljárást.

× **A hűtlen barát.** Együtt mulattak a koresmában Ochtinán Kubányi József, Gloecsek András Váll József. És hogy kerügtak, hazafelé indultak; Kubányi csupa „baráti gondoskodásból” elkérte „megörzés” végett Válltól ezüst óráját s lánczát. Váll meghatva a baráti jóakarattól, oda is adta neki. Mire azonban bueszásra került a sor, Kubányi nem akart semmit sem tudni a lánczáról és óráról, megtagadta, hogy nála volnának s faképnél hagyta szitkozódó pajtását. A károsodott a hűtlen barát ellen tenyitő feljelentést tett.

× **Tüz van!** Ez a vészkiáltás zúgott végig május hó 19-én d. e. 1/2 10 órakor Uzapanyit utcáin. A harangok kongása a vészes lángoszlopok a község népét a mezéi munkától szalasztották a faluba, hol Demeter András háza égett! A tüzet sikerült elég hirtelen lokalizálni, s ezzel nagyobb veszedelemnek elejét venni. A vizsgálat folytán kiderült, hogy a tüzet gyermekek gyufával való játék által idézték elő. A károsult háza az első-Magyar Általános biztosító társaságnál volt biztosítva.

× **Betörés a falun** Ugy történt, mintha csak a főváros bűnügyi krónikáját olvasnók. Még nem mesze áll az az idő, midőn a faluhelyen a závart s lakatot a nép körében alig ösmerték, s ma már a zárat fel is törrik. Hiába, haladunk. Magyar-Hegymegen Bodor József házába távollétében betörték, ládáit felszakították s ellopták a ládából 350 frtját. A gyanu egy 16 éves gyermekre Bodor Lászlóra esik, ki a büntetést megelőző időben a ház körül ólálkodott, hogy a háziak mikor távoznak otthonról. Tekintve ifju korát, feltehető, hogy felbujtó is rejtőzik a háttérben s e tekintetben alaposnak látszó gyanu egyedül a fiu apját terheli. — A csendőrség a fiut és apját le is tartóztatta.

Vegyes hírek.

Halálozás. Jeszeniczei Jankovics Sándorné szül. szopori Seultéty Eugénia asszony jeszenicze Jankovich Sándor füleki herezei jószágigazgatójának neje f. hó 28-ikán élete 55-ik, boldog házassága 30-ik évében hosz-

szas szenvedés után elhunyt és f. hó 28-án d. u. 4 órakor a r. kath. egyház szertartásai szerint a füleki köztemetőben helyeztetett örök nyugalomra. Áldás emlékének!

× **Perjessy Mihály,** városunk jeles szülötte, a szegedi kir. ügyésznél mint alügyész működik, s hogy a gömöri névnek becsületet szerez, újabban is bizonyítja azon nagy jelentőségű végtárgyalás, mely a Farkas Jancsi-féle rablóbanda szövényes bűnperében folyó évi május 25-én fejeztetett be. Ez alkalommal a közbírádat Perjessy Mihály képviselte, s oly gyönyörű vádbeszédet mondott, mely nemesak a végtárgyaláson jelen volt nagyszámú közönséget ragadta el, de az ottani helyisajtó teljes elismerését vívta ki. Jeles földink nagyszabású beszédéről többek között a „Szegedi Híradó” így ír: „Perjessy Mihály kir. ügyész teljes három óráig tartó vádbeszédében terjeszkedett ki a szövényes bűnpör minden egyes pontjára, részletesen elősorolván az esetek mindenikén azon bizonyítékokat, gyanúkokat, körülményeket, miket csak a vád támogatására felhozhatott Bizonyítékaival oly szoros gyűrűt vont, különösen Farkas Jancsi-nyaka köré, hogy abból nem szabadulhat ki a haramiavezér. Főleg a csendőrgyilkossági ügyben a bizonyítékokat oly meggyőzően csoportosította, hogy Farkas Jancsi, dacára a kétszeri felmentésnek, most már nem mászhatik ki a hinárból, amit legnagyobb részt tisztelt vádlója fáradságot nem ismerő buzgalmának köszönhet. A másik fővádpont, a szegedi kaszszalopás rábizonyítása körül a legapróbb részletekre is kiterjeszkedően, minden adatot összehordatott Farkas Jancsi ellen a kir. ügyész s itt annál nehezebb feladatra volt, mert ezen ügynél közvetlen bizonyíték a vádhatóság rendelkezésére nem állott. A többi apró ügyben is, főleg összetett bizonyítékok alapján, többé kevésbé sikerült a vádnak támasztékokat találnia. A hosszú beszédet, bár az egész délelőtöt igénybe vette, egy a bíróság mint a község lakadatlán figyelemmel hallgatta. A fiatal alügyész ur, ezen szegedi első nagyobb szabású szereplése alkalmával, nemesak talpraesett szónoknak, hanem éles eszű, nagy jogi képpzetséggel bíró egyéniségnek bizonyította magát. Ily hosszú és terjedelme dacára érdekes vádbeszédet a szegedi kir. törvényszék tárgyalási termében már régen nem hallottunk. A szegedi kir. ügyészség új akvizíció-jához csak gratulálhat magának.”

Szerkesztőváltozás. Perjessy Lajos verseczi állami iskolai tanár — városunk jeles szülötte, — ki Verseezen a németiség e makacs fészékében a magyar sajtónak szerény, de tiszteletreméltó organumot és tekintélyt alapított, megvált a „Délvidéki Nemzetör” szerkesztésétől, mert a magyarfaló laptulajdonos nem tudott megegyezni a szerkesztő hazafias elveivel. Perjessy most ismét új lapot alapított „Délvidék” czimrel, melynek első számát — gazdag, hazafias irányu tartalommal — már megkaptuk, s innen a messze távolból szíves patriotizmussal üdvö-zöljük derék földinket nemes vállalkozása kezdetén.

Uj fajta szivarok és cigaretták kerülnek nem sokára forgalomba. Nevezetesen egy szépen gyártott, új regálitás szivar az eddigi árban egy fajta 100 drb 52 frtos, egy fajta 100 drb 6 frtos, egy fajta apró, esimes alaku, nagyon finom szivar, szivartárczában 10 darabonként 45 kr, továbbá egyiptomi cigaretták darabja 2 1/2 kr, és ezenkívül még sok más fajta, jó különleges szivar és cigaretták.

„Mary” a rendjelekkel decorált kutya. A kutya-kiállítások nap-nap után már a kutya világnak is meghozzák a kitüntetések, — de ezeknek felette magasan áll „Mary”, a ki az elismerés jelvényeit nem kitünő nemes fajáért, sem öseitől nyerte, hanem kapta a francia kormánytól életmentő tetteivel. — „Mary” a legújabb időkig Jules Rohe Paris szajnaparti kereskedő kutyája volt, s ott fekdít nap-nap után a kereskedő bejárata előtt. Őrizve a bolt kirakott holmijait s czikkeit. Közbe el-elbámult a fodros Szajna vizén. Történt egy délután, hogy egy kis leány a Szajna partjáról a folyóba zuhant. Az emberek sikoltozva futottak a víz felé, de senki utána menni nem mert. „Mary” látva a gyávaaságot, minden biztatás nélkül ugrott a vízbe s pár perc múlva a leánykát hajánál fogva a partra hozta. A közönség éljenzéssel fogadta, a kormány pedig tudomást szerezve az eseményről, a mentési érdemt ajándékozta a kutyának. — S mintha „Mary” a nyakon viselt rendjeltől ambitiosusabb lett volna, nem a bolt őrzéssel törődött, hanem a Szajna partján a vízbe esőkre lesett. — 25 embert mentett így ki, s 25 rendjelt kapott ily uton, a melyeket hátán szokott viselni. Gazdája sok pénzt is kapott utánna. De a legtöbbet leg-utóbb, mert a mint a „Mary” Morecholete gróf fiát mentette meg, a gróf a kereskedőtől a kutyát 10000 frankért megvette. A kutyának egy kis palotaszzerű épületet emelt, a hol most decoratióival gondtalan jólétben tölti napjait. — Így olvassuk ezt egy francia napilapban.

Érdekes statisztika Ha Európa minden országa egyszerre akarná kifizetni adósságát és a törlesztést lélek-szám után vetné ki az országra, akkor minden egyes emberre a mi pénzünk szerint a következő teher esnék. Svajczban 414 frt, Németországban 1480 frt, Svédországban 2959 frt, Törökországban 3236 frt, Oroszországban 4603 frt, Oláhországban 5230 frt, Dániában 54 frt, Szerbiában 56 frt, Olaszországban 10906 frt, Görögországban 11306 frt, Magyar-Osztrák monarchiában 160 frt, Belgiumban 16668 frt, Portugáliában 259 frt, Franciaországban 33388 frt. Ezek szerint mi magyarok nem egészen, de azért egy kicsit esehül állunk; mert fejenként, — saját adósságainkon kívül, — 160 frttal vagy a közel jövőben 320 kongó koronával van terhelve a tárczánk.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi m. királyi miniszter úr ő nagyméltósága folyó évi ápril hó 30-án 27729. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy M. Csáth községben a folyó év június hó 6-ik napjára eső országos vásár évből kivételesen június hó 14-ik napján tartassék meg, miről a miskolci kereskedelmi és iparkamara az érdeklődőket értesíti.

Sulyszámítás a gypjunál. A gypjukereskedelem-nél a tőzsdei szokások ellenére a mértékegységül még mindig a bécsi mészát (56 kg.) alkalmazzák. Ezen sok félreértéssel és átszámítással járó helytelen szokás kiküszöbölése czéljából a miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket, hogy a kereskedelemben a 100 kilogrammonkénti egységet használják, mint ezt a tőzsdei jogszokások kívánják.